

**CZYTAJ
NAS:**

• **CO TYDZIEŃ
W GAZECIE**
• **CODZIENNIE
W INTERNECIE**

Nr 31 (953)
WTOREK 02.08.2022

NOWY KURIER mławski.pl

ISSN 1731-9056 NR INDEKSU 382302
NAKLAD PONIZEJ 15000 EGZ.

CENA 2,80 zł
(w tym 5% VAT)

DZIERZGOWO GRUDUSK LIPOWIEC MŁAWA RADZANÓW STRZEGOWO STUPSK SZREŃSK SZYDŁOWO WIECZFŃA WIŚNIEWO

TA WYSTAWA JEST „W PORZĄDKU”

MINĘŁA 30. ROCZNICA POWSTANIA KOMENDY POWIATOWEJ POLICJI W MŁAWIE
ORAZ 103. ROCZNICA POWOŁANIA POLICJI PAŃSTWOWEJ. W MŁAWSKIM PARKU MIEJSKIM
MOŻNA PODZIWIĄĆ WYSTAWĘ PLENEROWĄ PT. „W PORZĄDKU”.
PISZEMY TEŻ O ŚWIECIE POLICJI W MŁAWIE. S. 3 i 16

ISSN 1731-9056

3 1

9 771731 905506 >

SĄ PIENIĄDZE NA ROZBUDOWĘ DROGI

LOSY MŁAWSKIEGO TENISA

WKRÓTCE MARSZ OBROŃCÓW MŁAWY

INWESTYCJE || S. 3

■ W ramach Programu Inwestycji Strategicznych z Rządowego Funduszu Polski Ład powiat mławski otrzymał prawie 6 mln zł na rozbudowę drogi powiatowej nr 2349W Żurominek – Stupsk. Przewidywany koszt inwestycji to 6 mln zł.

SPORT || S. 7

■ Dziś trzecia część historii tenisa ziemnego w Mławie. Naszym Czytelnikom opowiada ją Janusz Grochowski, skarbnik Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Mławskiej.

PAMIĘĆ || S. 2

■ Trwają intensywne przygotowania do Marszu Obrońców Mławy i Rajdu Obrońcom Mławy zaplanowanych na sobotę 27 sierpnia 2022 r. Ich trasy będą przebiegać odcinkami Mławskiego Szlaku Turystycznego.

ZBLIŻA SIĘ MARSZ OBROŃCÓW MŁAWY

Trwają intensywne przygotowania do Marszu Obrońców Mławy i Rajdu Obrońcom Mławy zaplanowanych na sobotę 27 sierpnia 2022 r. Ich trasy będą przebiegać odcinkami Mławskiego Szlaku Turystycznego.

To jedno z inicjatyw, którymi tego lata Mława pragnie uczcić bohaterów bitwy obronnej z września 1939 r.

Obie grupy – piesza i rowerowa – startują z parkingu pod lasem przy Rondzie Flagi Polskiej. Wymarsz piechurów zaplanowany jest na godzinę 10:00, wyjazd grupy rowerowej – na 11:00, jednak biuro rajdu

fol. Materiały UMM

będzie czynne już od 10:00.

Dla piechurów organizatorzy przewidzieli trasę około 7-kilometrową zakończoną w Mauzoleum Żołnierzy Września w Uniszkach Zawadzkich, skąd uczestnicy zostaną przewiezieni autobusami do centrum Mławy i będą mogli dalej pozostać w atmosferze rocznicowej, uczestnicząc w pikniku historycznym.

Opowieść na trasie będą snuli koledzy i koleżanki ze Stowarzyszenia Mława Miasto Zabytkowe, Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej oraz Nadleśnictwa Dwukoły.

Dla rowerzystów przygotowano 37-kilometrową trasę szlakową.

Grupę poprowadzą koledzy z Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, wspierani

przez leśników i historyków na dwóch kółkach.

Organizatorzy zachęcają do wcześniejszego rejestrowania swojego udziału w rajdzie.

Można to zrobić, wysyłając wypełniony formularz zgłoszeniowy na mail: mosir@mosir.mława.pl lub zostawiając uzupełniony wydruk w głównym budynku MOSiR-u – w szatni krytej

plywalni (formularz do pobrania – na stronie internetowej UMM). Formalności będzie można dopełnić także tuż przed startem, jednak ze względu na ograniczoną liczbę pakietów startowych organizatorzy zachęcają do wcześniejszej rejestracji.

Marsz oraz bieg w hołdzie Obrońcom Mławy są częścią obchodów rocznicowych.

Magdalena Grzywacz / KSM

REKLAMA

przetarg

GGN.6840.6.2022

Sreńsk, 29.07.2022 r.

Na podstawie art. 38, art. 40 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz.U. z 2021 r., poz. 1899 ze zm.) oraz § 3 ust. 1 i § 13 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (tekst jednolity Dz.U. z 2021 r., poz. 2213)

Wójt Gminy Sreńsk

ogłasza pierwszy przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nw. nieruchomości położonej na terenie gminy Sreńsk.

Lp	Numer działki	Położenie numer księgi wieczystej	Pow. ogólna działki	Opis nieruchomości i przeznaczenie	Cena wywoławcza w złotych	Wadium w złotych	Miejsce, data i godzina przetargu
1.	114/14	Miączyn Mały PL1M/00003892/2	0,23 ha	Nieruchomość niezabudowana położona w miejscowości Miączyn Mały. Działka w zabudowanej i zagospodarowanej części miejscowości, w drugiej linii zabudowy w stosunku do ulicy, między szeregiem działek zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi i zabytkowym parkiem, stanowiącym prywatną własność. Uzbrojenie techniczne gruntu: w pasach pobliskich dróg przebiegają sieci energetyczna i wodociągowa. W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Sreńsk zatwierdzonym Uchwałą nr III/10/2014 Rady Gminy w Sreńsku z dnia 29 grudnia 2014 r., ogłoszonym w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego w dniu 31 marca 2015 r., poz. 2948, przedmiotowa działka oznaczona jest symbolem 12 ZP/OZ – przeznaczenie podstawowe – teren zieleni urządzonej wpisany do rejestru zabytków, park i ogród wchodzące w skład zespołu dworskiego z końca XIX w. przeznaczenie dopuszczalne – elementy małej architektury typu: ławki, kosze na śmieci, latarnie, plac zabaw dla dzieci, boisko, ścieżka rowerowa. Przedmiotowa nieruchomość znajduje się poza obszarem objętym ochroną konserwatorską	23 300,00 + podatek VAT	2870,00	Gminny Ośrodek Kultury – sala konferencyjna 06.09.2022 r. (wtorek) godz. 10.00

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie wadium w pieniądzu na konto Urzędu Gminy w Sreńsku Bank Spółdzielczy Raciąż Oddział Sreńsk, nr 9882331014000024420110012 z dopiskiem „Wadium: I przetarg na sprzedaż działki, (numer działki i nazwa miejscowości wg ogłoszenia)” do dnia **31.08.2022 r. (wtorek)**.

Za termin wniesienia wadium uważa się dzień wpływu wadium na wskazane wyżej konto.

Wysokość postąpienia ustalają uczestnicy przetargu, z tym że postąpienie nie może wynosić mniej niż 1% ceny wywoławczej, z zaokrągleniem w górę do pełnych dziesiątków złotych.

Przetarg jest ważny bez względu na liczbę uczestników, jeżeli przynajmniej jeden uczestnik zaoferuje co najmniej jedno postąpienie powyżej ceny wywoławczej.

Uczestnicy biorą udział w przetargu osobiście lub przez pełnomocnika. Pełnomocnictwo winno być sporządzone w formie aktu notarialnego z podpisami notarialnie poświadczonymi. Pełnomocnictwo należy przedłożyć komisji przetargowej w oryginale.

Dowód wniesienia wadium podlega przedłożeniu komisji przetargowej przed otwarciem przetargu.

Wadium wniesione przez osobę, która wygrała przetarg zostanie zaliczone na poczet ceny sprzedaży nieruchomości, a w przypadku uchylenia się od zawarcia umowy, ulega przepadkowi.

Wadium zwraca się niezwłocznie po odwołaniu lub zamknięciu przetargu, jednak nie później niż przed upływem 3 dni od dnia zamknięcia, odwołania, unieważnienia lub zakończenia przetargu wynikiem negatywnym.

Protokół z przeprowadzonego przetargu stanowi podstawę do zawarcia umowy notarialnej. Cenę sprzedaży (pomniejszoną o wcześniej wpłacone wadium) należy wpłacić jednorazowo przed zawarciem umowy sprzedaży nieruchomości. Koszty spisania aktu notarialnego ponosi nabywca.

Wskazanie granic nieruchomości na gruncie może nastąpić na koszt kupującego.

Organizator przetargu może odwołać przetarg jedynie z ważnych powodów, niezwłocznie podając informację o odwołaniu przetargu do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie w siedzibie Urzędu Gminy, ogłoszenie w prasie oraz umieszczenie na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej.

Dodatkowe informacje można uzyskać w Urzędzie Gminy w Sreńsku, pokój nr 17, tel. (23) 653-40-38 wew. 23, w godz. od 7.30 do 15.30.

Niniejsze ogłoszenie podlega wywieszeniu na okres co najmniej 30 dni przed wyznaczonym terminem przetargu, tj. od dnia **02.08.2022 r.** do dnia **02.09.2022 r.** na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy w Sreńsku, na stronach internetowych www.szremsk.com.pl i www.szremsk.biuletyn.net.

RUSZYŁY PRACE NA KOŚCIELNEJ

Fot. Materiały UMM

W piątek 29 lipca 2022 r. Mławskie Przedsiębiorstwo Drogowo-Mostowe MPDM Sp. z o.o. na zlecenie Burmistrza Miasta Mława rozpoczęło działania na ulicy Kościelnej, przygotowując ją do położenia nowej nawierzchni asfaltowej. Pierwszym etapem prac jest wymiana zniszczonego fragmentu chodnika z krawężnikiem na odcinku około 100 mb.

W związku z prowadzonymi robotami, przez ten tydzień można się spodziewać utrudnień w ruchu.

Urząd Miasta Mława prosi o ostrożność i wyrozumiałość.

KN / KSM

nowy kurier
mławski.pl

e-mail: redakcja@kuriermławski.pl
www.kuriermławski.pl

WYDAWCA
GRUPA WM Sp. z o.o.,
ul. Tracka 5
10-364 Olsztyn

PREZES
Maciej Matera
zarzad@gazetaolsztynska.pl

Drukarnia Prasowa
GRUPA WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7,
tel. (89) 539 74 21

SĄ PIENIĄDZE NA ROZBUDOWĘ DROGI

W ramach Programu Inwestycji Strategicznych z Rządowego Funduszu Polski Ład powiat mławski otrzymał prawie 6 mln zł na rozbudowę drogi powiatowej nr 2349W Żurominek – Stupsk. Przewidywany koszt inwestycji to 6 mln zł.

Wspomniane zadanie polegać będzie na rozbudowie drogi na odcinku od km 1+939 do km 3+860 w Gminie Stupsk. Początek odcinka planowanego do rozbudowy to koniec zjazdu z węzła drogowego „Żurominek” na drodze krajowej S7, a koniec to wyjazd z obszaru zabudowanego miejscowości Dunaj.

W ramach inwestycji planuje się podniesienie parametrów technicznych drogi do klasy Z, poprzez jej poszerzenie do 6,0 m na odcinkach szlakowych i do 7,0 m na odcinku zabudowanym, wzmocnienie jej konstrukcji i wykonanie nowej nawierzchni z mieszanki SMA. Zaplano-

wane jest na odcinku od km 1+939 do km 2+337 pozostawienie przekroju szlakowego, poszerzenie jezdni do 6,0 m, wykona-

nie obustronnych poboczy szerokości po 1,00 m oraz obustronnych rowów drogowych z przepustami rurowymi pod zjazdami.

Natomiast na odcinku od 2+337 do km 2+945 droga ma być poszerzona do 7,0 m, wykonany lewostronny chodnik o szerokości 2,0 m i prawostronny pobocze o szerokości 1,0 m oraz prawostronny row drogowy.

Dalej na odcinku 2+945 do km 3+576 planuje się przekrój uliczny, poszerzenie jezdni do 7,0 m, wykonanie obustronnych chodników szerokości 2,0 m oraz kanalizacji deszczowej do odwodnienia tego odcinka.

Na dalszej części drogi tj. od km 3+576 do km 3+860 zaplanowano przekrój półuliczny, poszerzenie jezdni do 7,0 m, lewostronny chodnik szerokości 2,0 m, prawo-

ROZBUDOWA DROGI POZWOLI NA BEZPOŚREDNIE POŁĄCZENIE Z WĘZŁEM ŻUROMINEK NOWO WYBUDOWANEJ TRASY S7.

stronne pobocze szerokości 1,0 m, prawostronny row drogowy.

Poza tym mają powstać dwie zatoki autobusowe

z wiatami przystankowymi, a na wlocie do miejscowości Dunaj w celu spowolnienia i uspokojenia ruchu wyspa środkowa.

Rozbudowa tej drogi pozwoli na bezpośrednie połączenie z węzłem Żurominek nowo wybudowanej trasy S7, co podniesie spójność i przejezność systemu drogowego. Realizacja zadania wpłynie na rozwój mobilności zawodowej mieszkańców.

Pieniądze na wspomniane zadanie pochodzą z budżetu powiatu w kwocie 120.000 zł. Wartość zadania to 6.000.000 złotych.

Informacja starostwa powiatowego

„SIEĆ NA KULTURĘ”

Trzy przedstawiciele Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej przy biurku; w środku: dyrektor Barbara Zaborowska

Rozwijanie kompetencji cyfrowych wydaje się oczywiste w czasach, gdy wszelkiego rodzaju działania i usługi realizowane są online. Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej w Mławie zakwalifikowało się do udziału w projekcie „Sieć na Kulturę”. Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa i realizowany przez Fundację Wspierania Zrównoważonego Rozwoju. Lipcowe szkolenie obejmowało szereg ważnych

tematów: od dostępności zasobów cyfrowych online, przez korzystanie z cyfrowych usług na zaawansowanym poziomie, po projektowanie graficzne z wykorzystaniem aplikacji cyfrowych. Przybliżyło też wiedzę na temat możliwości prowadzenia atrakcyjnych i perspektywicznych zajęć muzealnych dla dzieci z wykorzystaniem technologii cyfrowych. Dzięki udziałowi w projekcie muzeum pozyskało 3 laptopy Gateway oraz 3 tablety Lenovo.

BK / MZZ

W MŁAWIE POWSTANIE PUMPTRUCK

Mława kontynuuje rozbudowę bazy sportowej Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Mławie. Teraz czas na tory rowerowe typu pumptrack!

– Chcemy stworzyć przestrzeń sportu oraz rekreacji dla ludzi w różnym wieku i o różnych upodobaniach pod względem aktywności – wyjaśnia burmistrz Sławomir Kowalewski, który niedawno podpisał umowę na przebudowę kortów tenisowych, a już szuka firm, które zbudowałyby w Mławie pumptrack.

W ramach ogłoszonego właśnie zadania planowana jest budowa zespołu torów do jazdy na rowerze typu „pumptrack” wraz z oświetleniem i infrastrukturą towarzyszącą: placem do odpoczynku wyposażo-

Plan planowanych torów rowerowych

nym w ławki, tablicę informacyjną, stojak rowerowy oraz kosze.

Urząd Miasta Mława czeka na oferty wykonawców do 11 sierpnia br. Inwestycja będzie realizowana przez 10 miesięcy od dnia podpisania umowy, co oznacza, że przyszłe wakacje dzieci będą mogły jeszcze aktywniej spędzić w Mławie.

Magdalena Grzywacz/KSM

TA WYSTAWA JEST „W PORZĄDKU”

W mławskim parku miejskim można podziwiać wystawę plenerową pt. „W porządku” przygotowaną przez Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej. Ekspozycja została zorganizowana z okazji 30. rocznicy powstania Komendy Powiatowej Policji w Mławie oraz 103. rocznicy powołania Policji Państwowej. Na planszach można znaleźć krótką historię policji oraz zdjęcia. Fotografie przedsta-

wiają, jak wyglądała mławska policja dziś i jak wyglądała w przeszłości. Obok współczesnych zdjęć funkcjonariuszy można znaleźć archiwalne fotografie z okresu międzywojennego. Na wystawie są również różne ciekawostki dotyczące pracy policji, takie jak np. opis techniki zakładania kajdanek. Wystawę plenerową w parku można oglądać do 15 września 2022 r. Joanna Dorota Kucińska / KSM

WYSTAWA KOŃCZY SIĘ 8 SIERPNIA

Przypominamy, że do 8 sierpnia br. będzie można obejrzeć przygotowywaną przez mławski Oddział Archiwum Państwowego w Warszawie wystawę pt. „Skrzydła Północnego Mazowsza 1940-1946”.

Wystawa ekspozycyjna jest na ogrodzeniu parku miejskiego w Mławie. Poświęcona jest lotnikom służącym w Polskich Siłach Powietrznych w Wielkiej Brytanii w latach 1940-1946, urodzonym na terenie właściwości terytorialnej mławskiego Oddziału Archiwum Państwowego w Warszawie tj. powiatów ciechanow-

kiej Lotniczej Służbie Kobiet w Wielkiej Brytanii w latach 1940-1946, około 100 osób pochodziło z ww. terenu.

Wśród nich są piloci myśliwców, piloci bombowców, nawigatorzy, radiooperatorzy, mechanicy, rusznikarze, kierowcy, kanceliści czy sanitariusze. Wystawą tą jej Autorzy pragną przywrócić pamięć o lokalnych Bohaterach. **Inf. AP**

skiego, działadowskiego, mławskiego, płońskiego, żuromińskiego oraz gmin Czernice Borowe i Krasne.

Spośród około 18 tysięcy żołnierzy polskich, służących w Polskich Siłach Powietrznych i Pomocni-

PROMOCJA

rolnicze abc

OGÓLNOPOLSKI MIESIĘCZNIK

W „Rolniczym ABC” m.in.

■ PORADY
SPECJALISTÓW

od produkcji roślinnej i zwierzęcej

■ SYLWETKI
OSÓB

które życie
związały z wsią

Kupisz nas na pocście, w sieciach: DINO, Polo Market, Auchan, Real, Stokrotka, w sklepach Społem, Chorten, salonikach prasowych, za pośrednictwem stron www.kupgazete.pl i e-kiosk.pl. Chcesz otrzymać gazetę prosto do domu, zadzwoń: 502 499 528.

CZY MASZ ZDROWE NERKI?

W powiatach mławskim, żuromińskim i nidzickim ruszają wirtualna poradnia nefrologiczna i akcja społeczna Ogólnopolski Test Zdrowia Nerek. Zrób test w internecie, odbierz kod na bezpłatne badania nerek i zbadaj się w lokalnym laboratorium!

Wirtualna poradnia nefrologiczna już działa! W powiatach mławskim, żuromińskim i nidzickim ruszyła kampania społeczna Ogólnopolski Test Zdrowia Nerek. W ramach akcji, na stronie www.poradnianefrologiczna.pl każdy może wypełnić krótki test, aby sprawdzić w jakiej kondycji są jego nerki.

Jeśli wyniki internetowego quizu będą niepokojące, użytkownik dostanie specjalny kod na bezpłatne badania krwi i moczu pod kątem chorób nerek, które będzie mógł wykonać w laboratoriach ALAB w Mławie, Nidzicy lub Żurominie. Test można wypełnić już teraz, a cała akcja potrwa do końca września 2022 roku.

NERKI NIE BOLA

Nerki nie bolą. Chorują skrycie, często towarzysząc innym dolegliwościom, z którymi się zmagamy – cukrzycy, nadciśnieniu, otyłości, chorobom serca. Co ósmy Polak choruje na nerki, choć o tym nie wie. Sytuację znacznie pogorszyła pandemia Covid-19. Co trzeci pacjent, który przeszedł zakażenie koronawirusem (nawet bezobjawowo), może w konsekwencji mieć trwale uszkodzone nerki. Przed pandemią szacowano, że 4,8 miliona Polaków choruje na nerki i o tym nie wie. Jeśli weźmiemy pod uwagę fakt, że nerki to drugi narząd po płucach, który ulega uszkodzeniu na skutek zachorowania na koronawirusa, te statystyki na pewno są nieaktualne. Specjaliści alarmują, że epidemia covid może przynieść następną – związaną z przewlekłą niewydolnością nerek.

Fresenius Nephrocare dba o nerki Polaków, prowadząc największą sieć stacji dializ i poradni nefrologicznych w Polsce.

— Widzimy nie tyle potrzebę, ile pilną konieczność aktywnego włączenia się w profilaktykę chorób tego narządu w Polsce. Każdy z nas, szczególnie po przebytej chorobie wywołanej wirusem COVID-19, powinien przebadać nerki. Im szybciej choroba nerek zostanie wykryta, tym lepiej i skuteczniej możemy sobie z nią poradzić. Dlatego prowadzimy Ogólnopolski Test Zdrowia Nerek. Niech to będzie pierwszy, ważny krok w profilaktyce chorób tego narządu — mówi dr Tomasz Prystacki, prezes zarządu Fresenius Nephrocare Polska, który jest organizatorem akcji społecznej dla zdrowia nerek.

NAJPIERW TEST, PÓŹNIEJ BADANIE W LABORATORIUM

Ogólnopolski Test Zdrowia Nerek to pomysł na stworzenie wirtualnej poradni nefrologicznej. Na stronie www.poradnianefrologiczna.pl każdy użytkownik internetu może wypełnić krótki test online. Test składa się z pytań związanych ze zdrowiem nerek. Pytania, dotyczące wieku, stylu życia, występujących chorób i dolegliwości oraz przebytego zakażenia wirusem Sars-CoV-2 zostały przygotowane przez specjalistów w zakresie chorób nefrologicznych.

Akcję wspiera prof. Ryszard Gellert, Krajowy Konsultant w dziedzinie Nefrologii. To wstępne rozpoznanie kondycji nerek danej osoby. Po wypełnieniu testu pacjenci, u których wynik testu pokaże zwiększone prawdopodobieństwo zachorowania, dostaną skierowania na bezpłatne badania krwi i moczu w laboratorium ALAB w Mławie, Nidzicy lub Żurominie.

— Rozpoznanie choroby nerek nie jest skomplikowane – wystarczy proste badanie krwi (test poziomu kreatyniny z oznacze-

niem e-GFR) oraz ogólne badanie moczu. Takie badania będzie można za darmo zrobić w powiatach mławskim, żuromińskim i nidzickim w ramach Ogólnopolskiego Testu Zdrowia Nerek – mówi dr Piotr Koźmiński, specjalista nefrolog, ordynator Centrum Dializ Fresenius w Mławie.

— Pamiętajmy, że test w internecie nie jest wizytą lekarską i nigdy jej nie zastąpi, ale to pierwszy krok, żeby zainteresować się zdrowiem swoich nerek. Mam nadzieję, że będzie to początkiem regularnego dbania o ten narząd — dodaje stanowczo dr Piotr Koźmiński.

CHOROBA NEREK ROZWIJA SIĘ SKRYCIE

O tym, że mamy chore nerki możemy nie wiedzieć nawet przez 20–30 lat. Nerki chorują skrycie, często nie dając żadnych alarmujących objawów. Te, które się pojawiają, są mało charakterystyczne. To mogą być zmęczenie, uczucie słabości, mniejszy apetyt, nudności, świąd skóry, podwyższone ciśnienie, wyższy cukier, ból w okolicy lędźwiowej.

Często leczymy np. nadciśnienie, nie kontrolując stanu nerek. Im później odkryjemy prawdziwą przyczynę dolegliwości, tym stadium rozwoju choroby będzie bardziej zaawansowane. Jeśli do lekarza trafimy zbyt późno, jedynym ratunkiem dla chorego będą dializa (mechanicznie zastępująca funkcje nerek) lub przeszczep.

— Jeśli mamy jakiegokolwiek niepokojące objawy to, z jednej strony, powinniśmy przestać je bagatelizować, ale z drugiej nie wpadać w panikę. Pierwszy krok to prosty test internetowy – zrobmy go i jeśli będzie taka potrzeba, skorzystajmy z darmowego skierowania na badania w laboratorium. Po

otrzymaniu wyniku warto go skonsultować ze swoim lekarzem rodzinnym, on postawi diagnozę i pokieruje dalej — doradza dr Piotr Koźmiński, który od lat przyjmuje też chorych w poradni nefrologicznej przy Centrum Dializ Fresenius. Niestety wciąż ma pacjentów, którzy wprost z pierwszej wizyty u niego, trafiają na salę dializ.

Jesteśmy przekonani, że Ogólnopolski Test Zdrowia Nerek ma potencjał by pomóc milionom ludzi, w całej Polsce. Przez najbliższe ponad 2 miesiące akcja będzie skoncentrowana na mieszkańcach tego regionu, więc serdecznie zachęcam, aby z tej możliwości skorzystać — dodaje dr Tomasz Prystacki, prezes zarządu Fresenius Nephrocare Polska.

REKLAMA

9 pytań dla zdrowych nerek

Powiaty mławski, żuromiński i nidzicki są dziś w centrum uwagi, jeśli chodzi o profilaktykę chorób nerek. Rusza tu akcja społeczna Ogólnopolski Test Zdrowia Nerek pod patronatem prof. Ryszarda Gellerta, konsultanta krajowego w dziedzinie nefrologii.

Po zrobieniu quizu w internecie, na www.poradnianefrologiczna.pl, pacjenci, którzy tego potrzebują, dostaną skierowanie na bezpłatne badania nerek w lokalnym laboratorium ALAB w Mławie, Żurominie lub Nidzicy – tam, gdzie będzie im najwygodniej się zbadać.

Co ósmy Polak choruje na nerki, choć o tym nie wie. Na 100 pacjentów, którzy każdego dnia zgłaszają się do lekarza rodzinnego w całej Polsce, 8 ma niewydolność nerek. Nerki nie bolą, a ich choroby niewykryte lub leczone zbyt późno, prowadzą do przedwczesnego zgonu — mówi dr n. med. Piotr Koźmiński, specjalista nefrolog, ordynator Centrum Dializ Fresenius w Mławie.

Internetowy test zdrowia nerek to dobry sposób dotarcia do pacjentów?

— Pacjenci często przychodzą na wizytę po przeszukaniu internetu, wpisywaniu wie-

OGÓLNOPOLSKI TEST ZDROWIA NEREK

Rozpoczęta akcja społeczna jest wzorowana na opracowanym i dystrybuowanym przez Krajową Służbę Zdrowia w Wielkiej Brytanii (NHS) teście: What's your heart age? (Ile lat ma Twoje serce?) W Wielkiej Brytanii test, który ma określać wiek naszego serca, a tym samym oceniać ryzyko zawału czy udaru oraz prognozować długość życia, stał się niezwykle popularny.

Na podstawie otrzymanych wyników, angielscy lekarze doszli do wniosku, że serca osób biorących udział w badaniu są w słabej kondycji biorąc pod uwagę wiek metrykalny tych osób. Polski odpowiednik testu ma zwrócić uwagę spo-

łeczeństwa na konieczność zadbania o kondycję nerek.

Ogólnopolski Test Zdrowia Nerek będzie dostępny w całej Polsce. Organizatorem akcji społecznej jest Fresenius Nephrocare Polska. W skali ogólnopolskiej patronat nad przedsięwzięciem objęli: prof. Ryszard Gellert, Krajowy Konsultant w dziedzinie Nefrologii, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Osób Dializowanych (OSOD) i Klub Młodych Nefrologów (PTN). Akcję wspierają m.in. Jerzy Ryszard Rakowski, Starosta Mławski, Jerzy Żymowski, Starosta Żuromiński, Jacek Kosmala, Burmistrz Nidzicy, Burmistrz Gminy i Miasta Żuromin Aneta Goliat, dr Anna Osłowska, Dyrektor ZOZ w Nidzicy.

lu pytań w wyszukiwarce, z gotową „własną” diagnozą. Moja firma, Fresenius Nephrocare Polska, która opiekuje się na całym świecie pacjentami chorymi na nerki, postanowiła tę skłonność do leczenia się przez internet wykorzystać. Powstał test zdrowia nerek przygotowany przez naszych ekspertów medycznych.

— Kto powinien wypełnić test?

— Bardzo chciałbym, żeby ten test wypełnili wszyscy dorośli. Proszę, żeby dzieci, wnuki pomogły tu osobom starszym, nie tak biegłym w poruszaniu się w sieci.

— Na jakie pytania trzeba odpowiedzieć, ile czasu zajmie wypełnienie testu?

— To bardzo proste pytania o nasze samopoczucie i inne zdiagnozowane choroby. Test zajmie ok. 5 minut. To tylko 9 pytań, które mogą uratować nam życie.

— Co się stanie, jeśli wynik

testu będzie wskazywał na to, że nasze nerki potrzebują pomocy?

— Każda osoba zakwalifikowana do grupy ryzyka dostanie specjalny kod, z którym w laboratorium ALAB w Mławie, Nidzicy i Żurominie bezpłatnie zbada krew i moczu w kierunku chorób nerek.

JUŻ TYLKO DWA MIESIĄCE NA BONY

Już tylko dwa miesiące na realizację bonu turystycznego. Do tej pory rodzice i opiekunowie z 4,3 mln przyznanych bonów aktywowali ponad 3,5 mln. Warto się pośpieszyć zarówno z aktywacją, jak i realizacją świadczenia, bo czasu coraz mniej.

Przypomnijmy. Bon turystyczny to jednorazowe świadczenie w wysokości 500 zł na jedno dziecko, a w przypadku dziecka z niepełnosprawnością 1000 zł. Można nimi płacić za usługi hotelarskie lub imprezy turystyczne na terenie Polski tylko do końca września.

Co istotne sama usługa może się odbyć później, czyli po 30 września, jednak płatność musi być zrealizowana do końca września. Warto o tym pamiętać, by nie stracić świadczenia.

Rodzice mogą na przykład bonem zapłacić za pobyt

w hotelu, pensjonacie czy w gospodarstwie agroturystycznym. Bonem można opłacić zorganizowany wypoczynek, np. wyjazd dziecka na kolonię, obóz czy zieloną szkołę, a także jednodniową wycieczkę bez noclegu, o ile obejmuje ona dwie usługi np. transport i zwiedzanie.

W całym kraju płatność bonami przyjmuje około 27 tys. podmiotów. Najwięcej zarejestrowanych jest w województwie pomorskim (ponad 6,6 tys.) i małopolskim (5,5 tys.). I to tutaj trafia najwięcej środków z bonów turystycznych.

Fot. Pixabay

Kwota płatności bonami w województwie małopolskim przekroczyła pół miliarda złotych (531 mln zł), natomiast w województwie pomorskim - 456 mln zł.

Lista podmiotów turystycznych, u których można zapłacić bonem, jest dostępna na stronie internetowej Polskiej Organizacji Turystycznej - <https://bonturystyczny.polska.travel/lista-podmiotow>.

Co do zasady bon turystyczny przysługuje rodzicom, którzy mieli prawo do świadczenia wychowawczego 500+ w momencie wejścia w życie przepisów o bonie, a także jeśli nabyli do niego prawo między 19 lipca 2020 r. a 31 grudnia 2021 r.

Niektórzy rodzice mogą skorzystać z bonu turystycznego, nawet jeśli złożyli wniosek o świadczenie wychowawcze po 31 grudnia 2021 roku. Chodzi o rodziców dzieci urodzonych w ubiegłym

roku między 1 października a 31 grudnia, którzy wnioski o 500+ złożyli w ciągu trzech miesięcy od dnia narodzin

Aktywacja świadczenia odbywa się na Platformie Usług Elektronicznych (PUE) ZUS. Wystarczy, że po zalogowaniu na swoim koncie PUE rodzic uzupełni swoje dane kontaktowe, a następnie aktywuje bon, otrzymując unikalny 16-cyfrowy numer. Podczas opłaty bonem należy go podać, po czym opiekun SMS otrzymuje indywidualny kod, którym potwierdza transakcję. **Informacja ZUS**

REKLAMA

OGŁOSZENIE

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radzanów wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

Na podstawie art. 8c i 8d oraz art. 11 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 503) oraz art. 54 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1029 z późn. zm.), w związku z uchwałą nr XXIII/169/2020 Rady Gminy Radzanów z dnia 22 grudnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radzanów

ogłaszam

o wyłożeniu do publicznego wglądu w dniach od 16 sierpnia 2022 r. do 7 września 2022 r. (włącznie) w siedzibie Urzędu Gminy w Radzanowie, plac Piłsudskiego 26, 06-540 Radzanów, w godzinach pracy urzędu, w pokoju nr 1, projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radzanów wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projekcie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego rozwiązaniami odbędzie się 26 sierpnia 2022 r. (piątek) w godzinach od 9⁰⁰ do 10⁰⁰ w Gminnym Ośrodku Kultury w Radzanowie, ul. Mławska 4, 06-540 Radzanów.

Zgodnie z art. 11 pkt 8 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko osoby prawne i fizyczne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej mogą wnosić uwagi dotyczące projektu studium.

Uwagi do Wójta Gminy Radzanów należy składać z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 29 września 2022 r. (włącznie).

Uwagi mogą być wnoszone:

- w formie pisemnej na adres Urzędu Gminy w Radzanowie, plac Piłsudskiego 26, 06-540 Radzanów;
 - w formie ustnej do protokołu w Urzędzie Gminy w Radzanowie, plac Piłsudskiego 26, 06-540 Radzanów, pokój nr 1;
 - za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej, bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, o którym mowa w ustawie z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym, na adres e-mail: sekretariat@radzanow.com.
- Jako wniesione na piśmie uznaje się również uwagi wniesione za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 2070 z późn. zm.):

- opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo
 - opatrzone podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP.
- Organem właściwym do ich rozpatrzenia jest Wójt Gminy Radzanów.

Wójt Gminy Radzanów

RUSZYŁY WYPŁATY 300 ZŁ WYPRAWKI SZKOLNEJ Z PROGRAMU „DOBRY START”

W poniedziałek 18 lipca, ruszyła wypłata 300 zł na dziecko na wyprawki szkolne w ramach programu „Dobry start”. W pierwszej transzy na konta uprawnionych osób trafi około 33,7 mln złotych.

ZUS po raz drugi przyznaje świadczenie 300 plus w ramach rządowego programu „Dobry start”. Wnioski można składać od 1 lipca do 30 listopada, wyłącznie elektronicznie przez trzy kanały: Platformę Usług Elektronicznych (PUE ZUS), system bankowości elektronicznej i portal Emp@tia.

— Od początku lipca złożono już ponad 1,4 mln wniosków na ponad 2 mln dzieci. Pierwsze środki zostały już przekazane do wypłaty. Na konta uprawnionych osób trafi około 33,7 mln złotych. W następnych dniach przygotowujemy kolejne wypłaty – mówi profesor Gertruda Uścińska, prezes Zakładu Ubezpieczeń

Rodzice znów dostaną 300 zł na wyprawkę dla dziecka

Społecznych — Co ważne, pieniądze zostaną przekazane na rachunek bankowy wskazany przez klienta we wniosku w ciągu 5 dni roboczych od przyznania świadczenia — dodaje.

ZUS skierował do klientów na PUE ZUS pierwsze informacje o przyznaniu świadczenia. Specjalnie powiadomienie zostanie przekazane na adres mailowy wskazany przez wnioskodawcę we wniosku.

Jeśli będzie zachodziła konieczność przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego, do klientów zostanie skierowane wezwanie w celu uzupełnienia wniosków, które

zostanie umieszczone na profilu klienta na portalu PUE ZUS, o czym wnioskodawca zostanie poinformowany SMS-em wysłanym na numer telefonu wskazany we wniosku.

ZUS na rozpatrzenie wniosku o świadczenie „Dobry start”, który zostanie złożony do 31 sierpnia ma czas do 30 września 2022 r.

Świadczenie przysługuje raz w roku na każde uczące się w szkole dziecko w wieku od 7 do 20 lat, a w przypadku osób z niepełnosprawnościami – do 24 lat.

Według rządowych szacunków zwyprowadki szkolnej skorzysta w tym roku ponad 4,4 mln dzieci. **Źródło: ZUS**

LOSY MŁAWSKIEGO TENISA (CZ. 3.)

Dziś trzecia część historii tenisa ziemnego w Mławie. Naszym Czytelnikom opowiada ją Janusz Grochowski, skarbnik Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Mławskiej.

Agata Cioroch podczas Halowych Mistrzostw Polski U-21 rozgrywanych w dniach 3.03. – 7.03. 1999 roku w Lesznie w grze pojedynczej zakwalifikowała się do finału, w którym uległa Monice Gieczys (SKT Sopot), natomiast w parze z Agnieszką Abram wygrała turniej deblowy.

Kilka dni później podczas Halowych Mistrzostw Polski Seniorów w duecie z Karoliną Jagieniak stanęła na drugim stopniu podium.

AGATA CIOROCH — akademicka mistrzyni USA

Podczas Mistrzostw Polski, jakie rozegrano w dniach 14 – 18.08.1999 roku w Bytomiu, gdzie jej partnerką była Paulina Janus, ponownie mogła cieszyć się z tytułu wicemistrza kraju. Agata Cioroch była członkiem reprezentacji Polski, która w lipcu 1999 roku uczestniczyła w Mistrzostwach Europy Juniorek w Szwajcarii.

Równie udanie rozpoczęła kolejny sezon. Podczas Halowych Mistrzostw Polski U-21, rozgrywanych w dniach 17-21.01.2000 roku w finale gry pojedynczej pokonała Ewelinę Augustyniak, w parze z Magdaleną Marszałek zwyciężyła w grze deblowej.

Kolejne dwa mistrzowskie tytuły wywalczyła w rywalizacji deblistek. Na Halowych Mistrzostwach Polski rozgrywanych w Warszawie jej partnerką była Agnieszka Abram, a na kortach w Bydgoszczy, które odbyły się na początku lipca 2000 roku jej partnerką była Katarzyna Strączy.

Dodać wypada, że na liście Polskiego Związku

Tenisowego, w klasyfikacji za ten rok, znalazła się na bardzo wysokiej, czwartej pozycji, a miało to miejsce w sytuacji, kiedy jeszcze w czasie wakacji wyjechała do Stanów Zjednoczonych.

Od tego momentu studiowała i kontynuowała sportową karierę na University of Georgia.

Stała się też czołową zawodniczką klubu „Georgia Bulldogs”. W roku 2000/2001, reprezentując barwy uczelni, mogła pochwalić się wyjątkowym osiągnięciem, jakim było wygranie wszystkich spotkań w grze pojedynczej na zawodach organizowanych dla drużyn akademickich.

Jak informował „Głos Mławy” Agata Cioroch w roku 2001 wywalczyła tytuł akademickiej mistrzyni USA. Rok później wygrała m.in. Halowe Uniwersyteckie Mistrzostwa Stanów Zjednoczonych, rozgrywane w Dallas.

Wystąpiła też na turnieju dla zawodowców, rozgrywanym na kortach w Greenville, gdzie przegrała dopiero w pojedynku finałowym. W roku 2003 zwyciężyła na Halowych Uniwersyteckich Mistrzostwach Stanów Zjednoczonych, rozgrywanych w Ann Arbor (Michigan). W parze z klubową koleżanką Lori Grey zaliczana była do grona czołowych deblistek w rankingu szkół akademickich. Od 2005 roku, wykorzystując zdobyte doświadczenie, postanowiła realizować się w pracy trenerskiej.

CZTERNAŚCIE ZWYCIĘSTW WOJCIECHA CHOCHOLSKIEGO

Wojciech Chocholski tajniki gry w tenisa poznawał na kortach położonych na stadionie, aby w roku 1991

Agata Cioroch z pucharami zdobytymi na turniejach w USA

sprawdzić swoją formę na korcie ziemnym. Jak sam wspomina, były to mistrzostwa Mławy, a jego pierwszym rywalem był jeden z najlepszych w tym czasie tenisistów, Janusz Dębski.

Wprawdzie debiut w tym nowym towarzystwie nie wypadł zbyt okazale, to niewątpliwie stanowił dodatkową motywację do tego, aby dążyć do systematycznej poprawy swoich sportowych umiejętności.

Jeszcze w tym samym roku, na jednym z kolejnych turniejów, pokonał swojego pierwszego „pogromcę”, zdobył ponadto mistrzowski tytuł w turnieju dla zawodników do 18 lat.

Jarosław Szczutowski, Adam Chocholski, Wojciech Chocholski i Marek Józwiak po zakończeniu mistrzostw Mławy w 2019 roku

Rok później ponownie był najlepszy w gronie rówieśników i co ważniejsze, wywalczył tytuł mistrza Mławy wśród seniorów po zwycięstwie nad Januszem Dębskim. W swojej dotychczasowej karierze czternaście razy wygrywał ten prestiżowy turniej, ostatni raz w roku 2019. Najczęściej, bo aż sześć razy jego finałowym rywalem był Marek Józwiak.

Od roku 1998 wielokrotnie zwyciężał w finałowym turnieju Grand Prix Mławy, który od roku 2004 roku nosił nazwę Piramida. Brał ponadto udział w turniejach deblowych, gdzie odnosił także sukcesy. W sportowej biografii

AGATA CIOROCH STUDIOWAŁA I KONTYNUOWAŁA SPORTOWĄ KARIERĘ NA UNIVERSITY OF GEORGIA.

mógł zapisać tytuł mistrza Działdowa, który zdobywał w roku 2013 i 2016 w grze pojedynczej oraz w roku 2006 w deblu. W roku 2009 wywalczył tytuł mistrza Przasnysza, pokonując w decydującej rozgrywce Janusza Dębskiego.

Na przestrzeni minionych 30 lat z powodzeniem walczył m.in. na kortach Olshytyna, Legionowa, Iławy, Ostródy. Przasnysza, Pułtusa, Ciechanowa, bardzo mile wspomina swoje występy w Lubawie, Kurojadach czy Kurzętniku.

W latach 2014 – 2015 wygrywał turnieje w Kurojadach, gdzie główną nagrodą była „złota rakietka” ufundowana przez burmistrza Działdowa. Był to również czas, kiedy w latach 2014 – 2015 oraz w roku 2017 odnosił sukcesy podczas zawodów organizowanych na kortach w Kurzętniku.

W następnym roku grając w parze z synem Adamem na wspomnianym korcie zwyciężał w rywalizacji deblistów. Rodzinny duet powtórzył ten wyczyn w 2019 roku na zawodach w Lubawie.

Wojciech Chocholski w parze z Danielem Kaczerskim w latach 2020 – 2021 wygrywał turnieje przeprowadzone na kor-

tach w Iławie. Bardzo bogata jest lista dokonań, jakie stały się jego udziałem podczas rywalizacji w turniejach branży energetycznej. Zaczynał w roku 2003, a począwszy od roku 2005 przez cztery kolejne sezony był najlepszy w grze pojedynczej podczas turnieju „Zamojskie lato Energetyków”, w latach 2005 – 2007 stawał na pierwszym stopniu podium po zakończeniu zmagania deblistów.

Cztery razy wygrywał w walce o tytuł mistrza Polski Energetyków w grze pojedynczej. Miało to miejsce w roku 2007 w Toruniu oraz w latach 2015 – 2017 w Szczyrku.

W latach 2007 – 2008 w Gryfnie oraz 2016 – 2017 w Szczyrku był partnerem w grze deblowej, zdobywając także mistrzowski tytuł.

Sześć razy udział w zawodach rangi mistrzowskiej kończył na drugim miejscu. Podkreślenia wymaga i to, że sukcesy w mistrzostwach branżowych były udziałem wielu mławskich tenisistów.

W roku 1997 Jarosław Szczutowski wywalczył drugie miejsce na ogólnopolskim turnieju firm motoryzacyjnych. Na zawodach zorganizowanych dla branży optycznej na kortach w Sieradzu w roku 2003 zwyciężył Marek Józwiak.

Cezary Wtulich podczas zawodów rozgrywanych w Gdyni na turnieju adwokatów był najlepszy w grupie zawodników w wieku 35-45 lat.

Andrzej Merchel był drugi podczas ogólnopolskiego turnieju drobiarzy w kategorii powyżej 45 lat, który został zorganizowany w roku 2007.

c.d.n.

Janusz Grochowski, skarbnik

Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Mławskiej

UCZCIWY PRZEGLĄD HISTORII PIĘKNA

Czy inaczej — standardów piękna w poszczególnych epokach. Czy jeszcze inaczej — jak to jest z tą grubością: piękna ona czy wręcz przeciwnie. Bo do dziś wydaje mi się, że nie tak odległy lockdown był dla niektórych straszny wyłącznie ze względu na możliwość przybrania na wadze!

Memy i żarty pod hasłem kwarantanna 15, gdzie owa 15 oznaczała 15 funtów (czyli jakieś 7 kg), jakich można było się w czasie pandemii dorobić — prawie równe są żarciom z ludzi starożytnych, którzy do jedzenia zasiadali nago. Amnie nasuwa się pytanie: „jak z czasem zmieniła się koncepcja piękna?”. Bo standardy piękna na przestrzeni dziejów zmieniły się, a już zwłaszcza standardy idealnej kobiety...

EPOKA KAMIEŃ LUPANEGO

2,5 miliona lat temu do 10 000 p.n.e. — tu zaczyna się nasza oś czasu historii piękna. Wszak do dziś podziwiać możemy Venus z Willendorf, figurkę bez twarzy, znaną z Austrii, która ze względu na duże piersi, biodra i brzuch rzeźby skłania naukowców do hipotezy jakoby Venus była używana do rytuałów związanych z płodnością, kobiecością i erotyzmem. Chociaż Venus z Willendorf nie ma twarzy, ma coś, co wygląda na włosy w koronie warkoczy lub nakrycie głowy z wzorem. Możliwe, że w tej epoce gruba kobieta zwarkoczami była szczytem urody i ktoś to piękno po prostu postanowił uwiecznić w rzeźbie.

CZASY GRECKIE — 323 P.N.E. DO 30 P.N.E.

Tu też będzie Venus, tym razem z Milo — ta starożytna grecka statua wyrzeźbiona w 100 r. p.n.e. uważana jest wciąż za wzór greckich standardów ciała. To dość wysportowana kobieta, na co wskazują stonowane mięśnie ramion. Venus z Milo ma włosy falujące — i po jej figurze można sądzić, że już wtedy oczekiwano od kobiety, że nie będzie pulchna! To też czas, kiedy większość standardów piękna kobietom zaczynały dyktować mężczyźni...

Ciekawostka: w starożytnej Grecji gruby mężczyzna uchodził za niezwykle bogatego. I kolejna: wedle złotej proporcji Pitagorasa centralnym punktem piękna była symetria twarzy, w tym zrośnięte brwi.

RENEANS, XIV-XVII W.

To ten czas w historii, kiedy sztuka była na najwyższym poziomie i problem zaczynał się w chwili próby porównania kobiety do dzieła sztuki — bo wiadomo, że tych standardów piękna nie da się spełnić. Jak wyglądała idealna kobieta we włoskim renesansie? Wysokie czoło, blond włosy, blada skóra i długa szyja to cechy, które świadczyły o ideale ciała kobiety. Skutek był taki, że kobiety posuwały się nawet do wyrwania linii włosów, aby to wysokie czoło uzyskać. Do tego ubrania i fryzury były nie tylko sposobem na wyrażenie siebie, ale pokazywały też status kobiety. Jeśli miała rozpuszczone włosy, była samotna, jeśli włosy związała, była zajęta. I zasadniczo rola kobiety, jej życie i uroda były mocno determinowane przez mężczyzn — bo to urodą kobieta mogła mężczyznę

przyciągnąć lub nie. Ta koncepcja piękna — czyli wygląd dobry dla mężczyzny — zdaje się pokutuje w nas do dziś...

WIKTORIAŃSKA ANGLIA (1837-1901)

To czasy, gdy pożądana była blada twarz, ponieważ oznaczała, że kobieta nigdy nie pracowała na słońcu. Była więc symbolem ekstremalnego bogactwa i przywilejów. Skutkiem czego kobiety, by osiągnąć pożądaną sylwetkę, w swoich pielęgnacyjnych posuwały się nawet do zatrucia arsenikiem i amoniakiem. Kolejnym elementem katorgi kobiet były gorsety, które sięgały wtedy kilka centymetrów poniżej talii kobiety. Powszechną praktyką było wciskanie w te gorsety małe dziewczynki, od najmłodszych lat i tak już do końca życia, nawet jeśli kobieta była w ciąży! Nosiły je kobiety nie tylko w wiktoriańskiej Anglii, ale też we Francji czy Włoszech. A z czasem praktyka figury klepsydry przeniosła się do Stanów Zjednoczonych.

AMERYKA — 1960-2016

Oile werze Złotego Wieku Hollywood oczekiwano, że kobieta będzie miała pełną figurę klepsydry, o tyle 40 lat później oczekiwano, że kobiety będą chorobliwie chude — do tego stopnia, że zaczęliśmy otwarcie mówić o anoreksji, na którą godzi-

ły się (i głodziły) modelki. Ba! Głównym nurtem było gloryfikowanie diet głodowych — wszystko, by być szczupłą i piękną, co skutkowało wręcz dysmorfia ciała wśród kobiet. A jeszcze w latach 60. XX w. Marilyn Monroe, która — bywało — nosiła rozmiar 12 (czyli europejskie 42/44), uchodziła za symbol seksu i piękna i miała status seks-bomby...! Z kolei w latach 90. Stany Zjednoczone przechodziły epidemię opioidów, co świat mody wykorzystał i stworzył nowy trend: szyk heroiny. Błada skóra, ciemne cienie pod oczami i szczupłość — to Kate Moss była jedną z twarzy tego trendu, a jakby tego było mało, to właśnie ona posunęła się nawet do wypowiedzenia kontrowersyjnego stwierdzenia: „nie smakuję tak dobrze, jak chudy wygląd”.

Trudno jest określić dokładny moment, w którym kobiety w społeczeństwie zaczęły odwracać się plecami od męskich oczekiwań dotyczących ich działań i ciała. Początek XXI w. przyniósł nam takie ikony jak Beyoncé, Jennifer Lopez i Jennifer Aniston. Wszystkie one mają różne typy ciała, ale wszystkie można postrzegać jako kobiety piękne. A mimo to — niech to piorun spali! — płaskie brzuchy i bycie „fit” nadal jest modne. W 2015 i 2016 r. grubsze modelki, choćby Tess Holiday i Ashley Graham, zaczęły podpisywać kontrakty

z agencjami modelek, które otwarły drzwi dla znacznego poluzowania wymogów związanych z wyglądem i chudością. Wręcz rzuciły wyzwanie temu, co uważaliśmy za piękne...! I tak, na szczęście, coraz więcej kobiet w rozmiarze plus i zwyczajnie grubych zaczęło być rozpoznawanych, a w konsekwencji doprowadziło nas do obecnych standardów piękna.

DZIŚ

Jako społeczeństwo jesteśmy coraz lepsi w rozpoznawaniu toksycznych standardów piękna. Kobiety zajmują przestrzeń, choć wmawiano im, że na nią nie zasługują — czyli na nowo definiują wygląd „idealnej” kobiety. Makijaż wynika z osobistych pragnień, a nie z konieczności akceptacji. Kolorowe kobiety, kobiety niepełnosprawne, transpłciowe, grube kobiety — wszystkie one dziś biorą czynny udział w dyskusji o standardach piękna i trendach w modzie i nie muszą obawiać się ostracyzmu. Co nie zmienia faktu, że wciąż są ludzie, którzy wierzą, że kobieta powinna wyglądać i zachowywać się w określony sposób; ludzie, którzy grubym mówią, że z powodu swojej wagi nie zasługują na życie.

Wciąż jest zatem wiele przeszkód do pokonania, ale jeśli jako społeczeństwo mamy rozwijać się naprzód na lepsze, standardy piękna i pytania o standardy piękna musimy pozostawić w przeszłości, razem z Pitagorasem!

DODATEK: NIEZACHODNIE STANDARDY PIĘKNA

Powyższe standardy piękna są raczej eurocentryczne. Wielu słyszało

o starożytnej chińskiej tradycji wiązania stóp — to był symbol statusu. Jeśli kobieta miała wyjść za mąż, była mniej lub bardziej zmuszana do wiązania stóp oraz do jak najściślej stykania pięt i palców u nóg. Kto się puka w głowę — przypominam o gorsetach...

W społecznościach azjatyckich powszechne jest również pragnienie podwójnych powiek. W niektórych krajach blada skóra jest pożądanym standardem piękna, ponieważ jest postrzegana jako znak „prestżu”.

W Afryce standardy urody dla kobiet różnią się w zależności od kraju i plemienia. Rozciągnięte płatki uszu, oznaczenia twarzy i wargi to tylko kilka tradycji piękna, które były powszechne, zanim dotarła tam moda europejska. Niektóre plemiona nadal praktykują te tradycje, jednak większość z nich porzuciła je lub zmodyfikowała tak, by były bardziej nowoczesne. Podobnie jak kobiety z epoki renesansu używały włosów do oznaczenia swojego stanu cywilnego, kobiety afrykańskie używają fryzur do oznaczenia szeregu rzeczy: wieku, stanu cywilnego, przynależności do plemienia lub do rodziny królewskiej. Niektóre fryzury zajmują sporo czasu, który kobiety wykorzystują na nawiązanie więzi towarzyskich z innymi. Niestety, wraz z przybyciem Europejczyków kultura afrykańska zaczęła się zamykać, a głównym celem i standardem piękna stała się biała skóra — nie jesteś biała, nie jesteś piękna!

Magdalena Maria Bukowiecka

Autorka korzystała m.in. z materiałów na stronie www.scienceofpeople.com

KOBIETA PIĘKNA — CZYLI JAKA?

Jak zawsze u mnie — zaczęło się bardzo niewinnie. Konkretnie od komentarza pod jakimś filmikiem na Facebooku, w którym panienka w rozmiarze na oko 32 prezentowała swoją stylizację, której zasadniczym elementem były spodnie wykonane w całości z koronki...

Jakim cudem ja w ogóle na ten nieszczęśliwy — jak się okazało — filmik, trafiłam, Bóg raczy wiedzieć. Bo że do komentarza, dosadnego i zgryźliwego podkusił mnie sam diabeł — to pewne!

I o ile część komentarzy skupiła się na estetyce owych koronkowych spodni — przy czym mniej więcej po równo jedni krytykowali je wczambuł, twierdząc, że tandetne, a drudzy — że szalać i uprzążyć — inna część zachwalała nieskazitelną figurę prezenterki. Pojawili się nawet komentarze w stylu: na takiej figurze dobrze leżeć będzie absolutnie wszystko — i tym podobne perełki.

I pewnie to te ostatnie uwagi, jakoby osoby w rozmiarze 32, XS lub jeszcze mniej mogły wyglądać we wszystkim, nawet w worku po kartoflach dobrze, a wszystkie rozmiary powyżej już nie — odebrałam jako jawną i osobistą prowokację, oobelgach nawet nie wspominając! Rękami sama natychmiast do klawiatury skoczyłam i napisałam prosto z serca, że w takim razie może warto zaprezentować tę stylizację dla kobiet o normalnych wymiarach i kształtach...

CHRYSTE PANIE, CO SIĘ ZACZEŁO!

Najpierw zostałam osądzona od czci i wiary za przymiotnik „normalny”, bo odezwały się wszystkie obrończynie kobiet cherlawych, zarzucając mi, że piękna, szczupła i taka, co dba o swój wygląd zewnętrzny — jest oczywiście moim zdaniem nienormalna! W jednej chwili nazwana zostałam Grażyną, w dodatku przez małe „g”, oraz stałam się osobą z ciasnym umysłem...

Pomna zaleceń Marka Twaina, by nigdy nie spierać się z idiotą, bo ktoś, kto przygląda się temu sprowi z boku — mógłby nas pomylić — nie wdawałam się już w dalsze facebookowe dyskusje, wybrałam opcję, by nie powiadamiać mnie o dalszych komentarzach do tego posta — a za to zaczęłam myśleć...

NORMALNY — CZYLI JAKI?

Cały czas oczywiście mowa o wyglądzie zewnętrznym. Choćby nie wiem kto i jaką ciasnotę umysłową mi zarzucał — nikt, ale to absolutnie nikt mi nie wmówi, że kobieta idealna lub innymi słowami — normalna — to

taka, która głodzi się i odmawia sobie wszystkiego, byle tylko dobrze wyglądać! Że normalną jest kobieta, która, dla samej tylko możliwości wejścia bez ścisku w te koronkowe spodnie i inne tego typu kreacje w rozmiarze 32 — jest w stanie wprowadzić na stałe do jadłospisu waciki maczane w jakimś napoju, w dodatku dietetycznym! Zamiast kawałka ciasta na przykład lub porcji lodów... Nie, to normalne nie jest i oby nigdy nie było!

Owszem, są wśród nas kobiety szczupłe, którym najlepsze łakocie nie szkoda nawet w największych ilościach — tym kobietom zazdrościmy morderczo prawidłowej przemiany materii i z czystej złośliwości możemy je posądzać nawet o czary. To przecież nie dalej jak w czasie pandemii powróciło owo słynne średniowieczne porównanie — w średniowieczu bowiem kobieta podtapiana, jeśli nie tonęła — uznawana była autorytatywnie za czarownicę; w czasie lockdownu za takie uchodziły natomiast te, które nie tyły...

No, zatem sami widzicie: jak która nie tyje, to — wypisz-wymaluj jakby

nie tonęła — czyli są w tym jakoweś czary, a jak czary — to przestaje być normalnie. Człowiek, w tym także kobieta, ma bowiem to do siebie, że uwielbia smacznie zjeść, a za to nie przepada za męceniem się i poceniem, szczególnie na siłowni.

Moja waga od lat przypomina wykres sinusoidy: późną wiosną i latem, jako miłośniczka świeżych truskawek i czereśni — na wadze przybieram. Po czym pakuję te swoje kilogramy w samolot, lecę do Grecji, gdzie owszem — frykasami greckiej kuchni też się opycham, ale albo one kaloryczne w stopniu nikłym, albo znaczenie może mieć fakt, że pomiędzy tymi frykasami czas wolny spędzam na licznych wędrówkach pieszych, nierzadko połączonych ze zdobywaniem kolejnych akropolii i innych wzniesień. Przyjeżdżam zatem z tych wakacji nie tylko opalona, ale i szczuplejsza i potem trzymam się jako-tako do Bożego Narodzenia. Świętowanie też, niestety, oznacza przybywanie nadprogramowych kilogramów, ale po tygodniu intensywnego uprawiania jednego z grzechów głów-

nych wracam do zimy, a ta czasem wiąże się z odświeżaniem, brodzeniem przez zasy lub skokami przez kałuże. Tak czy siak, zima sprzyja ruchowi, a zatem i podnosi spalanie kalorii. No, a potem to już aby do wiosny i tych owoców...

Poza tym wszystkim wielbicielkom i wielbicielom chudości, w czambuł potępiającym kobiety w rozmiarze powyżej 34, przypominam — że ogromna liczba chorób objawia się m.in. otyłością lub przynajmniej problemami z utrzymaniem prawidłowej wagi. Te osoby też posadźcie o niechlujstwo i niedbałość o wygląd, sylwetkę, urodę?

A zatem — odpowiadając na pytanie — normalny to dla mnie przede wszystkim zdrowy. Jeśli nasze nadmiarowe kilogramy dla nas samych nie stają się zbyt ciężarem, nie przeszkadzają nam i nie są wynikiem jakiegoś schorzenia — dajmy spokój z ich usilnym traceniem.

Unikajmy też oglądania filmików, powstrzymujmy się od komentowania, a już pod żadnym pozorem nie polecam wdawania się w jakiegokolwiek dyskusję. Pamiętajcie o Marku Twainie.

A tak w ogóle... Podobno Julia Roberts powiedziała kiedyś, że mężczyzna od głupiej kobiety może dostać, co tylko chce, a od kobiety inteligentnej — tylko to, na co zasługuje.

Po pierwsze — zwracam uwagę na położenie partykuły „tylko” w obu częściach wypowiedzi Julii.

Po drugie — absolutnie nie twierdzę, że każda głupia kobieta jest szczupła, a każda gruba kobieta jest mądra. Nie! Ale jednak dbałość o przymioty ciała i wyglądu zewnętrznego, które u danej kobiety znacznie przewyższają dbałość o przymioty ducha — jakoś nie idzie mi w parze z mądrością, w tym przede wszystkim tą życiową. A w dodatku częste spoglądanie na własne piękne oblicze w lustrze — też może stać się utrudnieniem dla spojrzenia nieco dalej, choćby na uczucia drugiego człowieka.

Na to wszystko, ktokolwiek przywiązuje u siebie tak wielką wagę do wyglądu zewnętrznego — jakoś nie jawi mi się jako osoba, która z kolei do wyglądu innych nie przywiązuje wagi żadnej. A zatem...

Magdalena Maria Bukowiecka

KRYMINAŁ DOBRY NA LATO I PLAŻĘ

— Dziś szukamy książek, które dostarczą nam rozrywki. Powieści, które można zabrać ze sobą na plażę, działeczkę, na urlop, by w ten sposób urozmaicić sobie szarą codzienność — mówi Krzysztof Beśka, autor kryminałów retro.

— Pisarze nie mają urlopów? Naszą rozmowę przeprowadzamy na początku lipca, kiedy wiele osób wyjeżdża na odpoczynek.

— Pisarze nie mają urlopów ani emerytury. Nie pracują od dziewiątej do siedemnastej, ani od siódmej do piętnastej, tylko właściwie przez cały czas. Najlepszym przykładem są wybitni polscy autorzy, którzy wciąż wydają książki. Wśród nich jest Wiesław Myśliwski, który ma 90 lat i Józef Hen, który w tym roku kończy 99 lat. Byłem ostatnio u Józefa Hena w domu i ma się świetnie. Obyśmy dożyli jego wieku i w tak dobrej kondycji.

— W dobrej kondycji jest również bohater pana ostatniej książki, czyli „Szpiegów i sufrażystek”, Stanisław Berg. Wychodzi na to, że nie może się pan rozstać z tą postacią, bo to już kolejna powieść, w której śledzimy jego losy.

— Stanisław Berg jest znany czytelnikom z książek „Amber-Gold”, „Duchy rzeki Pregel”, których akcja rozgrywała się w Königsbergu, a także z trzech innych powieści („Trzeci brzeg Styksu”, „Pozdrowienia z Londynu” i „Dolina popiołów”), w których roz-

wiązywał zagadki kryminalne w Łodzi i okolicach. „Szpiegów i sufrażystki” są trzecią powieścią rozgrywającą się w Königsbergu. Ostatnio na moim profilu przyznałem, że szkoda mi tego bohatera i prawdopodobnie tak szybko się z nim nie rozstanę.

— Jak mogłyby więc wyglądać kolejne części?

— Chciałbym, by akcja kolejnych książek toczyła się dalej w tym mieście, czyli Königsbergu, choć być może zmieni się formuła. W poprzednich częściach dotyczących tego miasta każda powieść miała przypisany okres historyczny. Ten czas obrazował upadek tego miasta po nalotach Aliantów i ostrzale radzieckim. Jeśli powstałyby dalsze przygody Stanisława Berga, chciałbym, żeby jego losy wyglądały już inaczej i były nawiązaniem do innej serii moich powieści, czyli „Ornatu z krwi”, „Krypty Hindenburga” i „Konstelacji zbrodni”, których akcja rozgrywa się na naszych terenach, czyli m.in. na Warmii i Mazurach. Jest tam współczesność, ale również nawiązania do przeszłości, czyli do wypraw św. Wojciecha czy działalności Kopernika. W kolejnych powieściach Stanisław Berg rozwiązywałby więc zagadki kryminalne pod koniec XIX wieku, ale historie mogłyby mieć korzenie w dalekiej przeszłości. I tutaj ponownie chciałbym sięgnąć do postaci Mikołaja Kopernika.

— To kolejna postać, z którą nie może się pan rozstać.

— Kopernik jest moją ulubioną postacią w historii. Jest jeszcze mnóstwo faktów z jego życiorysu, które można wykorzystać

Fot. Piotr Tulkka

Krzysztof Beśka: Pisarze nie mają urlopów ani emerytury

w powieściach. Co więcej, kierunkiem ostatniej podróży słynnego astronoma był właśnie Königsberg, czyli Królewiec. Pojechał tam na konsultację medyczną, mimo że sam był przecież medykiem.

— W powieści „Szpiegów i sufrażystki” jest z kolei inna wyjątkowa postać ze świata medycyny, a jest nią kobieta – Katherina Pallaske, która przeprowadza sekcje zwłok. Taka postać istniała naprawdę?

— Myślę, że tak. Wtedy kobiety coraz częściej były świetnie wykształcone, studiowały, stawiały na karierę. W powieści jest lekarka sądowa, ale są też sufrażystki, które wydawały swoją gazetę. Inspiracją były losy prawdziwej postaci, która akurat nie była lekarką. Prawdziwą postacią jest wspomniany doktor Werner Zoega von Manteuffel z Tallina, który podarował wspomnianej lekarce sądowej rękawiczki.

— W powieści ponownie pojawiają się również

środki lokomocji, pociągi, tramwaje.

— Tak, to prawda. W moich powieściach zawsze pojawiają się pociągi lub tramwaje. W XIX wieku w Prusach Wschodnich jeździły pierwsze elektryczne tramwaje. Ostatnio kolega po fachu zapytał mnie, jakiego koloru były te tramwaje. Odpowiedziałem, że takie same jak we wszystkich niemieckich miastach, czyli żółte. Do dziś żółte tramwaje jeżdżą po Berlinie. Ale jako że to XIX wiek, są również przepiękne pojazdy konne. Myślę, że w najnowszych odsłonach będę musiał wprowadzić jakieś automobile. Königsberg był również ważnym ośrodkiem portowym, więc są tutaj statki handlowe czy łodzie żaglowe.

— Problemem może być jedynie wybór miasta, w którym udałoby się odtworzyć niezwykły klimat Königsberga w schyłkowych latach XIX wieku. Na przykład na potrzeby filmu.

KRZYSZTOF BEŚKA JEST AUTOREM DWUDZIESTU POWIEŚCI, A TAKŻE OPOWIADAŃ, PIOSENEK I SŁUCHOWISK RADIOWYCH

I myślę, że można by było spróbować odtworzyć klimat dawnego Königsbergu na przykład w Bydgoszczy.

— Stanisław Berg byłby idealnym filmowym bohaterem. A, co widać po liczbie seriali i powieści kryminalnych, Polacy czytają się właśnie w tym gatunku. Skąd ta popularność, pana zdaniem?

— Najlepiej rzeczywiście sprzedają się powieści kryminalne, thrillery i literatura kobieca, czyli na przykład romanse historyczne. Dziś szukamy książek, które dostarczą nam rozrywki. Powieści, które można zabrać ze sobą na plażę, działeczkę, na urlop, by w ten sposób urozmaicić sobie szarą codzienność. Oczywiście książki można czytać w wersji elektronicznej, na tablecie, czytniku, co bardzo polecam. Można ich też sobie posłuchać.

— No właśnie, powieść „Szpiegów i sufrażystki” jest już dostępna w formie audiobooka.

— Tak, bardzo szybko powstał audiobook. Powieść czyta nieoceniony Mateusz Drozda, którego bardzo dobrze się słucha. Zapraszam. Jeśli dzięki mnie ktoś spędzi mile czas, a potem losy moich bohaterów zaciekawia go na tyle, że sięgnie po kolejne moje powieści, to będę mu wdzięczny.

— Jaka powieść ukaże się w najbliższym czasie?

— Jesienią ubiegłego roku ukazały się „Syreny”, czyli współczesna powieść kryminalna, której bohaterem jest komisarz rodem z Olsztyna, który rozwiązuje zagadki kryminalne w Warszawie. Kontynuacja tej serii, czyli „Sygnały”, już jesienią, oczywiście z regionalnymi akcentami.

Katarzyna Janków-Mazurkiewicz

Fot. mł. prasowe Wydawnictwo Olsztyńskie

MIŁY UŚMIECH I ZĘBY ZE STALI

Ronald Reagan widział w nim twardego bolszewika, a Margaret Thatcher ceniła za inteligencję i dowcip. A jednak Michaił Gorbaczow to klasyczny przykład politruka z czekistowskiego nadania. Choć na świecie jawi się jako prodemokratyczny reformator.

Michaił Gorbaczow urodził się, wychowywał i zdobywał pierwsze partyjne szlify w Kraju Stawropolskim, malowniczym zakątku Kaukazu, znajdującym się na południu europejskiej części obecnej Rosji. Już na samym starcie „zapunktował” w komunistycznej, klasowej rzeczywistości, ponieważ pochodził z chłopskiej, zasłużonej rodziny – jego dziadek był jednym z pionierów kolchozu we wsi Priwolnoje, a ojciec późniejszego polityka był w nim mechanizatorem. Tam właśnie na świat przyszedł Michaił Siergiejewicz Gorbaczow, który od początku zapowiadał się jako modelowy obywatel sowieckiej prowincji.

Jako 15-letni chłopak pracował już w tamtejszym ośrodku maszynowo-traktorowym, a w wieku 18 lat wraz z ojcem wykazał się... pracą na kombajnie, za co otrzymał Order Czerwonego Sztandaru Pracy. To tylko jedno z licznych sowieckich odznaczeń, jakie przyznano późniejszemu pierwszemu (i jedynemu) prezydentowi Związku Radzieckiego i pokojowemu nobliście.

Do KPZR Michaił Gorbaczow wstępuje dwa lata po maturze, w trakcie studiów prawniczych na Uniwersytecie Moskiewskim im. M.W. Łomonosowa – kuźni komunistycznych kadr. Po zakończeniu nauki powrócił do Kraju Stawropolskiego, ale już w roli pełnoprawnego działacza partyjnego. Inteligentny Gorbaczow bardzo szybko odnajduje się w tamtejszych układach i strukturach. Początkowo jest I sekretarzem Kom-

somołu (1958-1962), następnie I sekretarzem komitetu miejskiego KPZR w Stawropolu (1966-1968), a w lata 70. XX wieku wchodzi już jako I sekretarz komitetu krajowego (1970-1978). Od 1970 r. jest również członkiem Komitetu Centralnego partii, co zawdzięcza osobie Jurija Andropowa, późniejszego sekretarza generalnego KC PZPR i protektora, który utorował mu drogę do najważniejszych stanowisk. To dzięki tej mrocznej postaci rosyjskich specsłużb późniejszy pokojowy noblista został w 1978 r. sekretarzem Partii ds. rolnictwa. Przełom dla Gorbaczowa – a potem całej ówczesnej geopolityki – nadchodzi w połowie lat 80., kiedy to 54-letni syn Rosjanina i Ukrainki zostaje obrany sekretarzem generalnym KC PZPR, wypełniając lukę po zmarłym Konstantinie Czerniencie.

„TOWARZYSZ GORBACZOW MA MIŁY UŚMIECH, ALE ZĘBY ZE STALI” (ANDREJ GROMYKOI, 11 III 1987)

Nieco przewrotnie można powiedzieć, że Czernienko wiedział, kiedy umrzeć – w latach 80. ZSRR był zrujnowany gospodarczo, wzbierało niezadowolenie społeczne, a sytuacja geopolityczna i relacje sowietów z krajami bloku zachodniego bardzo napięta. Logika zakładała znalezienie i rozliczenie winnych tego stanu rzeczy i ewentualne podjęcie reform. I tutaj wybór Gorbaczowa na I sekretarza nie był przypadkowy. W ścisłym kierownictwie Partii przeważały głosy komunistów skłonnych do ich podjęcia, a sam Gorbaczow jako cień Andropowa był właśnie

zwolennikiem modernizacji kraju i ocieplenia jego wizerunku na zachodzie. Po objęciu najważniejszego urzędu w państwie Gorbaczow rozpoczął ten proces. Winą za dotychczasowe fiasko twardogłowej polityki komunistycznej nowy szef ZSRR obarczył zmarłego w 1982 r. Breżniewa oraz jego poprzedników. Świat zachodu pilnie przypatrywał się Gorbaczowowi i sondował, czy rzeczywiście może być inicjatorem zmian wewnątrz komunistycznego molocha.

„JEŻELI NIE MY, TO KTO? JEŻELI NIE TERAZ, TO KIEDY?”

Te zyskały „zorganizowaną” formę w ramach tzw. pierestrojki – polityki przebudowującej kraj na świat, modernizującej go gospodarczo, a przede wszystkim społecznie – do czego najbardziej przyczyniła się jawność życia politycznego (głasność) oraz zniesienie cenzury i ściągnięcie mrocznego cienia partyjnego (w postaci zapisu o kierowniczej roli partii) z wielu dziedzin życia. Gorbaczow swoje „rewolucyjne” reformy dawkował ostrożnie, aby nie dać argumentów twardogłowym oponentom do podważenia jego roli. Ci zyskiwali poparcie wraz ze wzrostem niepokojów społecznych, jakie zaczęły wzbierać wśród Rosjan, którzy nie potrafili ich zrozumieć. Gdy proletariata zaczął kręcić szejami z niezadowolenia na powiew wolnego rynku oraz podjętą przez niego kampanię alkoholową, Gorbaczow zaczął silniej zaciskać swoje „stalowe” zęby.

Wiosną 1989 r. został wybrany prezydentem ZSRR i rozpoczyna proces wzmacniania swojej pozy-

Michaił Gorbaczow (szczyt w Reykjaviku; Islandia 1986 r.)

cji pacyfikując twardogłową opozycję. Jednocześnie prowadzi ugodową (do czasu!) politykę zagraniczną – zaczyna dogadywać się z Ronaldem Reaganem (uznawał Gorbaczowa za twardego bolszewika) i brytyjską premier Margaret Thatcher, która ceniła go bardzo wysoko, określając jako inteligentnego i dowcipnego. Gorbaczow zyskuje międzynarodową popularność m.in. zgadzając się w 1990 roku na zjednoczenie Niemiec, a rok wcześniej na wycofanie wojsk sowieckich z Afganistanu.

Również w 1990 r. prezydent ZSRR zgadza się na dążenia niepodległościowe radzieckich republik, z wyjątkiem Litwy, Łotwy i Estonii. Gdy ta pierwsza ogłasza suwerenność, Gorbaczow wysyła czołgi i wprowadza blokadę ekonomiczną, a finalnie rozkazuje wojsku przejąć litewskie urzędy. Kończy się to starciami, w których ginie 14 osób i są setki rannych.

Ta interwencja oraz niezadowolenie społeczne w ZSRR znacznie tonuje popularność Gorbaczowa, któremu konserwatyści komunistyczni zarzucają

doprowadzenie do rozpadu kraju. I wyjątkowo kontrastuje z pokojowym Noblem, którego przyznano prezydentowi ZSRR w 1990 r. W 1991 r. doszło w Moskwie do nieudanego puczu Janajewa, który de facto pogrzebał popularność Gorbaczowa i do roli społecznego lidera wyniósł Borysa Jelcyna. Gdy ten utworzył WNP, Gorbaczow zrezygnował z roli prezydenta nieistniejącego już tworu, jakim był ZSRR. Urząd złożył 25 XII 1991. Dzień później ZSRR został oficjalnie rozwiązany.

KONTROWERSYJNE DZIEDZICTWO CZŁOWIEKA SŁUŻB

Nagroda Nobla wydaje się dobrym miernikiem tego, jak odbierała go społeczność międzynarodowa. Dla niej ostatni komunistyczny władca Rosji jawi się po dziś dzień jako prodemokratyczny reformator, który potrafił sam zrezygnować ze stanowiska i usunąć się dyskretnie w cień. Nie zmienia to faktu, że po początkowej „gorbomanii”, jaką cieszył się Gorbaczow na Zachodzie, obecnie jest już politycznym reliktem i nikt nie chce go pamiętać. Może częściowo dlatego, że w ostatnich latach popiera politykę Putina, którego swego czasu był krytykiem (zarzucał mu m.in. tendencje autorytarne), włącznie z kwestią aneksji Krymu i agresji na Ukrainę. Co istotne, Gorbaczow nigdy tak naprawdę nie chciał rozpadu ZSRR, lecz jego zreformowania. Widać to dobrze w ostatnim roku jego rządów, ponadto on sam po dziś dzień żałuje, że ZSRR nie stał się konfederacją suwerennych państw. Dokonania polityki wewnętrznej prowadzo-

nej przez Gorbaczowa to odrębna para kaloszy. W oczach większości Rosjan doprowadził swój kraj do rozpadu, biedy, uwłaszczenia nomenklatury, utraty wpływów w Europie Wschodniej i kaukaskiej części Rosji. Miarą wielkości polityka jest to, co po sobie pozostawił.

Co pozostawił po sobie Gorbaczow? Dziedzictwo, które zaowocowało dekadą smuty Jelcynowskiej, dwiema wojnami w Czeczenii, katastrofalnym niżem demograficznym, utratą pozycji mocarstwa światowego przez Rosję oraz zawłaszczeniem majątku narodowego przez grupy oligarchów.

Warto zauważyć, że jakkolwiek Gorbaczow jawi się na świecie jako prodemokratyczny reformator, to de facto jest klasycznym politrukiem wystruganym z czekistowskiego nadania. Bez wsparcia ojca sowieckich służb specjalnych, Andropowa, nie osiągnąłby niczego. Z perspektywy czasu jest widoczne, że po prostu miał do wykonania rolę przewidzianą przez architektów „nowej” Rosji, czyli oficerów z KGB. Widać to dokładnie teraz, gdy Gorbaczow popiera wywodzącego się również ze służb Putina. Jednocześnie trudno Gorbaczowowi odmówić inteligencji. Jest pilnym i uważnym obserwatorem geopolityki, czego dowodem mogą być jego ciekawe przemyślenia. Wszak to Gorbaczow powiedział: „Największą zagadką w polityce ostatniej dekady jest widoczna determinacja przywódców Europy Zachodniej w odtworzeniu Związku Radzieckiego w Europie Zachodniej”.

Maciej Chrościelewski

PRACA

KELNER/KA z doświadczeniem na wesela, 602-715-753

KIEROWCA CE, 503-103-703

KURZĘTNIK, Zatrudnię murarzy i pracowników budowlanych, 500-081-076

NML Przyjmę do pracy murarza/ pomocnika, 698-090-945

NML Zatrudnię do drobnych prac przydomowych i w ogrodzie na terenie Nowego Miasta Lubawskiego, 600-053-838

POSZUKUJĘ pracownika do gospodarstwa. 696-016-502

ZATRUDNIĘ EMERYTA LUB RENCISTĘ-KIEROWCĘ ZAWODOWEGO DO PRACY NA BUSACH PO KRAJU - KONIECZNE DOŚWIADCZENIE STRZEGOWO tel.515-400-777

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie rolnym, 501 253 859

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie rolnym, 501 253 859

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie, 501253859

NIERUCHOMOŚCI

I-KANCELARIA NIERUCHOMOŚCI NIE-GUTKOWSKI; od XXw. Na Rynku Krajowym, NIERUCHOMOŚCI-SPRZEDAŻ-KUPNO-WYNAJEM, Itawa-Niepodległości 8/13, www.gutkowski-nieruchomosci.pl, tel./fax. 89/649-31-19, 604-222-552

BIURO Nieruchomości NOWY DOM- Giżycko, 517-520-191, www.nieruchomosci-nowydom.pl

KUPIĘ działkę budowlaną. Powierzchnia powyżej 1 hektara. Płatność gotówką. Tel. 729-850-495

NML Kawalerka na I piętrze w bloku w centrum Nowego Miasta Lubawskiego do

wynajęcia od zaraz 530-673-351.

NML Sprzedam dom 127m2 w Nowym Mieście Lubawskim, ul.Grunwaldzka 47d, działka 19 arów, 490.000zł do negocjacji, 665-261-137 lub 605-122-222

NML Sprzedam działki budowlane od 8,5 do 19 arów częściowo uzbrojone, ul.Górna 5, Bratian, 504-836-330

NML Sprzedam mieszkanie 58m2, 3 pokoje, ul.Grunwaldzka, Nowe Miasto Lubawskie, 4 piętro, 220.000zł do uzgodnienia, 728-331-978

NML Sprzedam nieruchomość na działce ok.19 arów, w Nowym Mieście Lubawskim, ul.Narutowicza 20. W skład nieruchomości wchodzi: dom 124m2 z garażem z kanałem remontowym, budynek gospodarczy 89m2 z kanałami naprawczymi, 450.000zł, 605-122-222 lub 665-261-137

PILNIE!WYNAJMĘ mieszkanie 51m2, 2-pokojowe, kuchnia, łazienka, balkon(loggia), Os.Warszawskie, Lubawa, 695-721-267

SPRZEDAM 1/2 domu, centrum Lubawy, z podwórkiem, budynkiem gospodarczym, 515-636-334

SPRZEDAM działkę budowlaną o pow.0,12, uzbrojoną, Uzdowo, 785-541-026

SPRZEDAM działki budowlane 13arowe, wszystkie media,Tatary, Nidzica, 691-383-709

SPRZEDAM działki budowlane, centrum Działdowa, na jednej dom+garaż (pow.po-10ar), 886-551-965

SPRZEDAM mieszkanie 61 m2, ul. Kombatantów Giżycko, 3 piętro, salon (21m2), sypialnie (10m2, 8m2), kuchnia, przedpokoju, łazienka, toaleta, balkon. 604-286-880

SPRZEDAM własnościowe, 3 pokojowe mieszkanie o pow.53,44m2, Nidzica, ul.Kopernika, 602-749-014

WWW.DOMKIANGIELSKIE.PL, 503-103-703

WYNAJMĘ mieszkanie 47 m2 w Giżycku przy ulicy Olsztyńskiej. Dzwonić po 16:00 na numer, 696-868-074

WYNAJMĘ okazjonalnie pokój kompletny dla mężczyzny, 535-237-271

ZIEMIA orna 1ha, cena 100000 zł, łąka 0,7ha cena 20000-Cisewo, gmina Sztabin, powiat augustowski, 606473954

SPRZEDAM

DREWNO opałowe, wiśnie, maliny, możliwy dowóz, 535-237-271

NML Sprzedam pszczoły z młodymi matkami z ulami lub bez 500zł Dadant. Nasiona i kłacza roślin wieloletnich miododajnych, 503-895-135

SPRZEDAM 1ha, szafy panele, maszyny stolarskie, wyciąg trocin itp., 500-077-522

SPRZEDAM budy ocieplane, 502-536-287

AUTO-MOTO

ABSOLUTNIE kupię każde auto i traktory stan obojętny lub na złom odbiór lawetą 887-813-007

KUPIĘ WSK, WFM, SHL, Junak, MZ, Harleya+części do motocykli, 504-631-626

NML Sprzedam Opel Meriva 1.6+gaz, 2003r., 5 drzwi, 696-534-636

SAMOCZODY używane-skup, sprzedaż, komis, zamiana, al. 1-go Maja 17, Giżycko, Czynne 10:00- 18:00, 698-672-856, czarek@pindur.pl; pindur.otomoto.pl, 698-672-856

SKUP AUT - atrakcyjne ceny! 516 368 453

SKUP SAMOCHODÓW, stan obojętny- Nowe Miasto Lubawskie i okolice do 70km, 721-650-686

SPRZEDAM opla zafirę, 2.0TDI 16v, diesel, 2000r. stan b.dobry, 572-988-810

USŁUGI

FIRMA ogólnobudowlana-budowa domów, hal, garaży, kurników, tynki, posadzki, ogrodzenia, docieplenia, układanie kostki brukowej, kucie betonu tel.609-293-996.

PRZEPROWADZKA- „absolutnie tanio, noszenie. 504-229-798, 504-229-798

REMONTY tanio, 734-800-813

SPRZĄTANIE strychów, posesji, garaży, piwnic, wywóz niepotrzebnych rzeczy. 504-229-798, 504-229-798

TRANSPORT- „absolutnie tanio. 504-229-798, 504-229-798

TRANSPORT, przeprowadzki, 729-242-457

TYNKI maszynowe, 509-512-130

USŁUGI BUDOWLANE- budowa domów, budynków inwentarskich, docieplenia, ogrodzenia, pokrycia dachowe, układanie kostki brukowej tel.725-217-093

USŁUGI DEKARSKO- BLACHARSKIE Piotr Zawacki tel.888-373-282.

USŁUGI ogólnobudowlane i elektryczne, tel.784277993

USŁUGI remontowo- budowlane: wykończenia, docieplenia budynków, glazura, terakota, szpachlowanie, malowanie tel.517-647-634.

UTYLIZACJA i zdejmowanie azbestu, 509-512-130

KONSTAŁ PRODUCENT
GARAŻE blaszane | BRAMY garażowe
KOJCE dla psów | WIATY | KONTENERY
Najniższe **CENY** | Różne wymiary | Dogodne **RATY** | Transport cały **KRAJ**
www.konstal-garaze.pl
505-526-036
29-642-34-61 22-100-45-96 89-650-30-43 24-368-32-17
25-740-57-38 509-574-644 23-683-10-85 86-225-23-11
578220tr-A-P

RÓŻNE

IGARAŻE BLASZANE, NOWOCZESNE WIATY, 798-710-329, 698-230-205.

DACHY, 514-456-553

DREWNO, schody, altany, domki, zestawy ogrodowe, bujaczki, sztachety itp., 500-077-522

KOSZENIE traw w ogrodach i nie tylko, 571-925-244

SPRZEDAM łódkę turystyczno-wędkarską z silnikiem tohatsu 20 KM (na wtrysku) i przyczepką podłodziową zarejestrowaną z 2020 roku (silnik na gwarancji). Giżycko., 793 211 716

SPRZEDAM silnik IVECO +skrzynię, cegłę czerwoną, białą szamotową, wał-łukowy, 606-513-447

ZRZEKNĘ się miejsca na starym cmentarzu Giżycko, 884-266-884

ZWIERZĘTA

KUPIĘ byczki, jałówki 100-500kg. 517-245-435

SKUP bydła. Najlepsze Ceny! Dojazd do gospodarstwa, 514-574-163

ZDROWIE I URODA

PRYWATNY Gabinet Urologiczny, lek. Marek Karczewski- specjalista urolog, przychodnia El-Med, ul. Witosa 2, Giżycko. Rejestracja telefoniczna: 87/420-73-00

ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

! ! Kupię byczki, jałówki w każdej kondycji, 50kg- 400kg

do dalszego chowu płatne gotówką 607-53-32-66

KURY Młode Nioski, Od Hodowcy, Szczepione, Dówóz, TANIO, 502-031-298

RYBY zarybieniowe sprzedaż, 602-399-656

SPRZEDAM jałoszkę 16 m-cy i byczka 15 m-cy, 694-853-730

SPRZEDAM kłacz zimnokrwiste żrebne, 501-172-462

TUSZKI kurczaka, Brojlery, 798-351-298

maszyny rolnicze

CZĘŚCI UŻYWANE Bizon-Wardęgowo, NOWY telefon.605-070-911

NML Sprzedam pług czteroskibowy Agro Masz, 4.000zł, 503-925-424

SPRZEDAM C360, przyczepa, kopaczka, kosiarka, opryskiwacz, rozrzutnik, talerzówka, prasa, 698-220-636

UŻYWANE CZĘŚCI URSUS-ZETOR silniki; skrzynie biegów; tylne mosty; zwolnice; podnośniki; przednie napędy; bloki; głowice i inne; możliwość wysyłki ceny od 100 zł, 601-598-983

produkty rolne

KUPIĘ zboże paszowe:pszenicę, jęczmień z tegorocznych zbiorów, okolice Lubawy, 606-713-778

NML Sprzedam Facelię, 696-851-833

SPRZEDAM siano w belach, 668-397-005

SPRZEDAM zboże Węgorzewo 799-471-066

inne

WEZMĘ ziemię rolną w dzierżawę, 503-655-814

SMAKI DZIECIŃSTWA I DOBRO NATURY

Co kręci młodych w żywności eko? Z jednej strony idea powrotu do natury, z drugiej powrót do rolnictwa regeneratywnego i bardziej zrównowazonych systemów spożywczych.

Przyjazne dla środowiska, dobre dla zdrowia i posiadające budzący zaufanie certyfikat – to powody kupowania żywności ekologicznej wymieniane przez uczestników badania SW Research zrealizowanego w ramach kampanii „Przestaw się na eko – szukaj Euroliścia”.

Milennialsi i gen Z („zetki”) to dwie generacje konsumentów, które okazują się być najlepszymi testerami rozwoju rynku eko w Polsce. Dlaczego? Dla tych pierwszych najbardziej cenionymi wartościami są odpowiedzialność za otoczenie, idea powrotu do natury i życie w zgodzie ze sobą.

Osoby z pokolenia Z to nowocześni tradycjoniści – mistrzowie w filtrowaniu i porównywaniu informacji, którzy domagają się powrotu rolnictwa regeneratywnego i bardziej zrównowazonych systemów spożywczych.

DO SMAKÓW DZIECIŃSTWA, TĘSKNO MI...

Milennialsi, czyli osoby między 27 a 40 rokiem życia, to generacja, która jako pierwsza na poważnie zaczęła zastanawiać się, co trafia na ich stół. Dobierając owoce i warzywa, a także inne produkty spożywcze

Fot. Materiały prasowe

cze, z których komponują posiłki, zwracają uwagę na ich jakość i pochodzenie. Chcąc mieć pewność, że rośliny, nabiał czy wędliny pochodzą od lokalnych dostawców, podczas upraw nie stosowano opryszków, a zwierzęta mają zapewniony godny chów – sięgają po żywność ekologiczną. Na jej zakup przynajmniej raz w tygodniu decyduje się 31 proc. respondentów z tej grupy wiekowej. Cenią przede wszystkim naturalny skład (46 proc.), pochodzenie bezpośrednio od rolnika lub hodowcy (42 proc.), a także brak chemii (46,5 proc.).

Dlaczego świeże i nieprzetworzone produkty są dla nich tak atrakcyjne? Ponieważ żywność ekologiczna smakuje lepiej i „prawdziwiej”, co daje im możliwość powrotu do smaków dzieciństwa.

Walory zdrowotne i smakowe skłaniają ich też do podawania produktów eko własnym dzieciom. Nie bez powodu w tej grupie kupujących przeważają kobiety (68 proc.), które kierują się troską o zdrowie włas-

ne i najbliższych oraz przekonaniem, że produkty bio są bezpieczne.

PLANETA PRZED WSZYSTKIM

Dla młodszej grupy konsumentów, tworzonej przez gen Z, czyli osoby urodzone po 1995 roku, ważne jest to, że wybierając żywność eko dbają nie tylko o zdrowie i jakość posiłków, ale też o zachowanie bioróżnorodności i godne życie zwierząt hodowlanych. 40 proc. respondentów z tej grupy deklaruje, że kupuje żywność ekologiczną co najmniej raz w tygodniu, jako właśnie neutralną dla środowiska (35 proc.) oraz naturalną (36 proc.).

Najchętniej kupują świeże warzywa i owoce (33 proc.), przetwory z warzyw i owoców (15 proc.) oraz produkty wegańskie (11 proc.), ale etyka chowu zwierząt hodowlanych może być dla nich ważnym elementem przekonującym do zakupu np. ekologicznego nabiału czy jajek.

Wśród „zetek” znaleźć można licznych przedsta-

II
NAJCHEŃNIEJ
KUPUJĄ ŚWIEŻE
WARZYWA
I OWOCE,
PRZETWORY
Z WARZYW
I OWOCÓW ORAZ
PRODUKTY
WEGAŃSKIE.

Fot. pixabay

wicieli ruchów Zero i Less Waste, które również przyczyniają się do zainteresowania żywnością ekologiczną.

CHCIELIBY KUPOWAĆ WIĘCEJ EKO – CO ICH POWSTRZYMUJE?

Obie grupy młodych konsumentów doskonale rozumieją, że znak Euroliścia to nie zwykły chwyt reklamowy. Dobrze się orientują w całej gamie

oznaczeń żywności – tych marketingowych i tych przyznawanych w ramach systemów certyfikacji. Te ostatnie są dla nich gwarancją, że proces produkcji został skontrolowany a zawartość opakowania jest prawdziwie naturalna i wyprodukowana bez szkody dla środowiska. Certyfikat, taki jak listek z gwiazdek na zielonym tle, jest dla nich podstawą do rozpoznania produktu

eko (w przypadku 49 proc. z grupy milennialów i 45 proc. spośród „zetek”).

Skoro wybór jest taki prosty i do tego świadomy, to dlaczego nie kupują więcej i częściej? Barię okazuje się cena – był to główny powód ograniczający zakupy eko (62 proc. wskazań u milennialów i 58 proc. – gen Z). I choć rozumieją, dlaczego eko jest droższe (pracochłonna i czasochłonna produkcja zgodna z cyklem natury), to przyznają, że tylko obniżenie cen pozwoliłoby im na całkowite przestawienie się na eko.

POLSKI RYNEK EKO Z POTENCJAŁEM

Czy to możliwe? Tak, ale przy większym udziale produktów eko na rynku. Jak podali przedstawiciele Polskiej Izby Żywności Ekologicznej podczas konferencji inaugurującej kampanię⁴, wartość rynku żywności ekologicznej w Polsce to 1,36mld zł, co stanowi ok. 0,5 proc. całego rynku spożywczego.

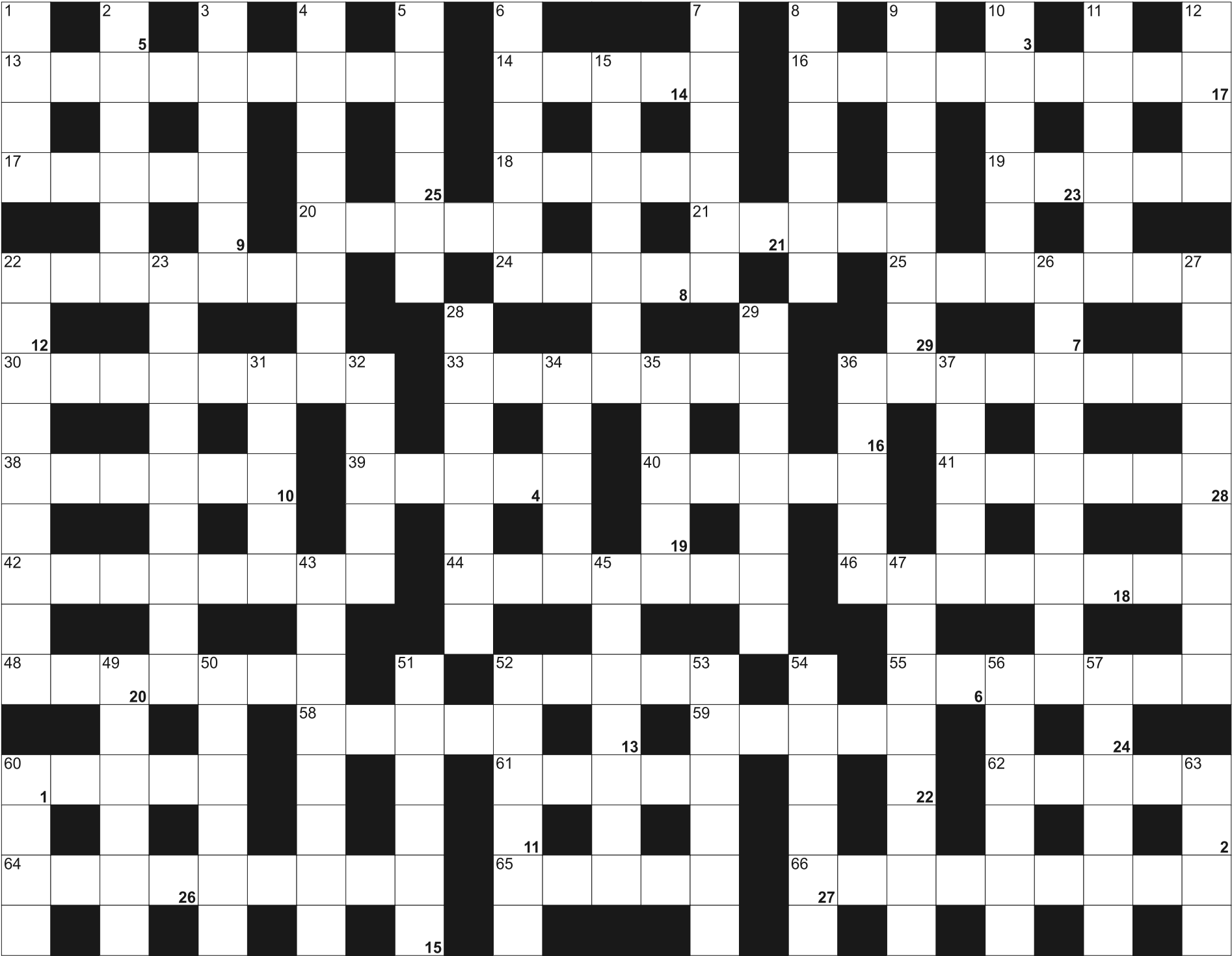
Prognozuje się jednak, że wartość ta może przekroczyć 3 miliardy złotych w ciągu najbliższych 10 lat. Pomóc może w tym rozwój handlu e-commerce, wzrost świadomości oraz rozwój niszowych dotąd kategorii spożywczych jak ekologiczny nabiał czy produkty wegańskie eko.

Źródło: Polska Izba Żywności Ekologicznej/M&CC

Fot. pixabay

Krzyżówka klasyczna z hasłem

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 29, utworzą rozwiązanie - przysłowie:

1	2	3	4		5	6	7	8	9	10		11	12	13	14	15	16	17		18	19	20	21	22
23	24	25		26		27	28	29																

POZIOMO: 13) wyżej niż major; 14) przodek Azteka; 16) np. Jerzy Janowicz; 17) obcy tekst w cudzysłowie; 18) Międzyrzeczki, poeta; 19) studyjny lub koncertowy; 20) odór, wstrętna woń; 21) płytkie naczynie na wino lub miód; 22) barrakuda europejska; 24) Indianin z powieści Maya; 25) francuski samochód; 30) jak akademik; 33) rącznik pospolity dawniej; 36) legislacyjna stolica RPA; 38) fetornik sundajski inaczej; 39) psi talerz; 40) John Ronald ... Tolkien; 41) szlachecki majątek ziemski; 42) dwie pałki z łańcuchem, broń obuchowa; 44) tematyka miłosna w poezji; 46) Crusoe, słynny rozbitek; 48) Lincoln, były prezydent USA; 52) krecie wulkany; 55) kostki na

deptaku; 58) cenna wydzielina z kaszalota; 59) trzecie zmiany; 60) stół z przekąskami i napojami; 61) Finlandia dla Finów; 62) największe jezioro Hondurasu; 64) człowiek niewidzący; 65) dawny filozof z Rotterdamu; 66) mała klatka.
PIONOWO: 1) organizacja krajów eksportujących ropę; 2) ustawione biegaczom na bieżni; 3) autor "Fausta"; 4) powstanie w Palestynie; 5) wojenne na morzu; 6) gruba zasłona w drzwiach; 7) skurczenie się mięśni; 8) krzyżak pod choinką; 9) film rysunkowy; 10) czarny na drodze; 11) oddzielnie, nie razem; 12) pierwiastek Cd; 15) tłuste, słabo solone śledzie; 22) do kawy; 23) ponowny wybór na to samo stanowisko; 26) kawaler z

odzysku; 27) słodka masa w batoniku; 28) do prania; 29) grecki bóg sztuki lekarskiej; 31) jazdy lub pływania; 32) szybkość pracy; 34) niebieskie to gwiazda; 35) i wodne, i biegowe; 36) Wojciech, kompozytor filmowy; 37) czar i urok osobisty; 43) żołnierz do zadań specjalnych; 45) mąka z manioku; 47) np. paczkę od kuriera; 49) Santi lub Nadal; 50) pracuje przy surówce; 51) skrócona strzelba myśliwska; 52) łagodzi go syrop; 53) słynna niemiecka maszyna szyfrująca; 54) płyną do oczyszczalni; 56) fragment, ustęp tekstu; 57) zastępcza droga; 60) James, agent 007; 63) alkohol z ryżu, składnik koktajli.

ŚWIADCZENIA W PODRÓŻACH SŁUŻBOWYCH

Zasady przy wyjazdach służbowych obowiązujących pracownika i pracodawcę wyjaśnia Jarosław Kowalczyk, Okręgowy Inspektor Pracy w Olsztynie.

JAK NALEŻY DEFINIOWAĆ KRAJOWĄ PODRÓŻ SŁUŻBOWĄ?

Podróż służbowa charakteryzuje się tym, że jest odbywana poza miejscowością, w której znajduje się siedziba pracodawcy lub poza stałym miejscem pracy, jest odbywana na polecenie pracodawcy oraz w celu wykonania określonego przez pracodawcę zadania.

Podstawę formalną podróży służbowej stanowi polecenie wyjazdu. Polecenie takie powinno określać zadanie oraz termin i miejsce jego realizacji. Zadanie musi być skonkretyzowane, nie może mieć charakteru generalnego. Typowa podróż służbowa charakteryzuje się tym, że w kompleksie obowiązków pracownika stanowi zjawisko nietypowe i okazjonalne. Prowadzi to do uznania, że pracownicy

mobilni (będący grupą osób pracujących w warunkach stałego przemieszczania się) nie są w podróży służbowej, bowiem podróż nie stanowi u nich zjawiska wyjątkowego, lecz jest normalnym wykonywaniem obowiązków pracowniczych.

KTO OKREŚLA ŚRODKI TRANSPORTU?

Miejscowość rozpoczęcia i zakończenia podróży służbowej określa pracodawca. Pracodawca może uznać za miejscowość rozpoczęcia lub zakończenia podróży krajowej miejscowość pobytu stałego lub czasowego pracownika. Podobnie, środek transportu w podróży służbowej krajowej, w tym rodzaj i klasę, określa pracodawca. Na wniosek pracownika, pracodawca może wyrazić zgodę na przejazd samochodem osobowym, motocyklem lub motorowerem niebędącym własnością pracodawcy. Przy wyznaczaniu środka transportu bierze

się pod uwagę specyfikę danego wyjazdu. Może to być transport środkami komunikacji publicznej, pojazdem służbowym lub pojazdem nienależącym do pracodawcy.

KOMU PRZYSŁUGUJĄ NALEŻNOŚCI?

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 2013r., poz. 167) dotyczy tylko pracowników zatrudnionych w państwowych lub samorządowych jednostkach sfery budżetowej. Jednak pracodawcy spoza sfery budżetowej mogą ustalać we własnym zakresie warunki wypłacania pracownikom należności z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju, w tym także diet, w drodze postanowień układu zbiorowego pracy, regulaminu wynagradzania lub umowy o pracę, jeżeli pracodawca nie jest objęty układem zbiorowym pracy lub nie jest obowiązany do ustalenia regulaminu wynagradzania. W aktach tych jednak dieta nie może być niższa niż ustalona dla pracowników sfery budżetowej. Ponadto, jeżeli akty te nie zawierają postanowień

dotyczących zwrotu kosztów podróży służbowej, w stosunku do pozostałych pracowników zastosowanie nie znajdują odpowiednie przepisy dotyczące pracowników sfery budżetowej. Jakie należności przysługują z tytułu krajowej podróży służbowej? Pracownikowi w takiej sytuacji przysługują diety, zwrot kosztów za przejazd, dojazd środkami komunikacji miejscowej, noclegi i za inne niezbędne udokumentowane wydat-

ki, określone lub uznane przez pracodawcę odpowiednio do uzasadnionych potrzeb.

ILE WYNOŚI OBECNA I NOWA STAWKA DIETY?

Dieta przeznaczona jest na pokrycie zwiększonych kosztów żywienia i wynosi obecnie 30 zł za dobę podróży. Od 28 lipca 2022r. wysokość diety ulega jednak zmianie i będzie wynosiła 38 zł za dobę podróży. Tak wynika z Rozporządzenia z dnia 30 czerwca 2022 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. 2022r., poz. 1481). Prawo do diety i jej wysokość różnicuje czas trwania podróży. Należność z tytułu diet oblicza się za czas od rozpoczęcia podróży krajowej (wyjazdu) do powrotu (przyjazdu) po wykonaniu zadania służbowego w następujący sposób: jeżeli podróż trwa nie dłużej niż dobę i wynosi mniej niż 8 godzin wówczas dieta nie przysługuje, jeżeli trwa od 8 do 12 godzin wówczas przysługuje 50% diety, jeżeli zaś trwa ponad 12 godzin, przysługuje dieta w pełnej wysokości. Jeżeli podróż trwa dłużej niż dobę, za każdą dobę przysługuje dieta w pełnej wysokości, a za niepełną, ale rozpoczętą dobę do 8 godzin przysługuje 50% diety, zaś ponad 8 godzin przysługuje dieta w pełnej wysokości. W razie otrzymania bezpłatnego wyżywienia dieta ulega pomniejszeniu. Pomniejszenie diety stosuje się także w przypadku korzystania z usługi hotelarskiej, w ramach której zapewniono wyżywienie. Każdy posiłek stanowi odpowiednio: śniadanie 25% diety, obiad 50% diety, kolacja 25%

Fot. arch. OIP Olsztyn

Jarosław Kowalczyk

diety. Dieta nie przysługuje zaś za czas delegowania do miejscowości pobytu stałego lub czasowego pracownika, w przypadkach, gdy pracownik wraca do domu w dniu wolnym, oraz jeżeli pracownikowi zapewniono bezpłatne całonocne wyżywienie.

NA JAKICH ZASADACH OBOWIĄZUJE ZWROT KOSZTÓW PRZEJAZDU I INNYCH WYDATKÓW?

Zwrot kosztów przejazdu przysługuje w wysokości udokumentowanej biletami lub fakturami obejmującymi cenę biletu środka transportu wraz ze związanymi z nimi opłatami dodatkowymi, w tym miejscówkami, z uwzględnieniem posiadanej przez pracownika ulgi na dany środek transportu, bez względu na to, z jakiego tytułu ulga przysługuje. W przypadku wyrażenia przez pracodawcę zgody na przejazd samochodem osobowym, motocyklem lub motorowerem niebędącym własnością pracodawcy, pracownikowi przysługuje zwrot kosztów przejazdu w wysokości stanowiącej iloczyn przejechanych kilometrów przez stawkę za jeden kilometr przebiegu, ustaloną przez pracodawcę. Za każdą rozpoczętą dobę pobytu w podróży krajowej pracownikowi

przysługuje ryczałt na pokrycie kosztów dojazdów środkami komunikacji miejscowej w wysokości 20% diety tj. 6 zł (7,60 zł od 28 lipca 2022r.) Ryczałt ten nie przysługuje, jeżeli pracownik nie ponosi kosztów dojazdów. Na wniosek pracownika pracodawca może też wyrazić zgodę na pokrycie udokumentowanych kosztów

dojazdów środkami komunikacji miejscowej. Pracownikowi przebywającemu w podróży krajowej trwającej co najmniej 10 dni przysługuje zwrot kosztów przejazdu w dniu wolnym od pracy, środkiem transportu określonym przez pracodawcę, do miejscowości pobytu stałego lub czasowego i z powrotem. Pracownikowi, który w czasie podróży krajowej poniósł inne niezbędne wydatki związane z tą podróżą, określone lub uznane przez pracodawcę, zwraca się je w udokumentowanej wysokości. Wydatki te obejmują opłaty za bagaż, przejazd drogami płatnymi i autostradami, postój w strefie płatnego parkowania, miejsca parkingowe oraz inne niezbędne wydatki wiążące się bezpośrednio z odbywaniem podróży krajowej. Na wniosek pracownika pracodawca przyznaje zaliczkę na niezbędne koszty podróży krajowej w wysokości wynikającej ze wstępnej kalkulacji tych kosztów.

KIEDY PRZYSŁUGUJE ZWROT KOSZTÓW NOCLEGU?

Za nocleg podczas podróży krajowej w obiekcie świadczącym usługi hotelarskie pracownikowi przysługuje zwrot kosztów w wysokości stwierdzonej rachunkiem, jednak nie wyższej za jedną dobę hotelową niż dwudziestokrotność stawki diety tj. 600 zł (760 zł od 28 lipca 2022r.). Wyłącznie w uza-

sadnionych przypadkach pracodawca może wyrazić zgodę na zwrot kosztów noclegu stwierdzonych rachunkiem w wysokości przekraczającej limit. Pracownikowi, któremu nie zapewniono bezpłatnego noclegu i który nie przedłożył rachunku, przysługuje ryczałt za każdy nocleg w wysokości 150% diety tj. 45 zł (57 zł od 28 lipca 2022r.). Ryczałt za nocleg przysługuje, jeżeli nocleg trwa co najmniej 6 godzin pomiędzy godzinami 21 i 7. Zwrot kosztów noclegu lub ryczałt za nocleg nie przysługuje jednak za czas przejazdu, a także jeżeli pracodawca uzna, że pracownik ma możliwość codziennego powrotu do miejscowości stałego lub czasowego pobytu.

W JAKI SPOSÓB I W JAKIM TERMINIE ROZLICZYĆ DELEGACJĘ?

Powierzenie pracownikowi przez pracodawcę wykonania określonego zadania służbowego poza stałym miejscem pracy wymaga odpowiedniego udokumentowania, takim dokumentem najczęściej jest polecenie wyjazdu służbowego (delegacja). Pracownik rozlicza koszty podróży służbowej nie później niż w terminie 14 dni od dnia zakończenia tej podróży, ponadto łączy rachunki, faktury lub bilety potwierdzające poszczególne wydatki (nie dotyczy to diet oraz wydatków objętych ryczałtami). Jeżeli przedstawienie dokumentu nie jest możliwe, pracownik składa pisemne oświadczenie o dokonaniu wydatku i przyczynach braku jego udokumentowania. W uzasadnionych przypadkach pracownik składa pisemne oświadczenie o okolicznościach mających wpływ na prawo do diet, ryczałtów, zwrotu innych kosztów podróży lub ich wysokość. Jarosław Kowalczyk

MŁAWSKIE OBCHODY ŚWIĘTA POLICJI

W miniony piątek, policjanci z mławskiej komendy obchodzili swoje święto. Główne uroczystości odbyły się na placu przy scenie plenerowej Parku Miejskiego w Mławie. W tym roku obchodzimy 103. rocznicę Powstania Policji Państwowej.

Lokalne uroczystości odbyły się w piątek, 22 lipca. Rozpoczęły się w samo południe, uroczystą mszą św. w kościele pw. Matki Bożej Królowej Polski w Mławie, w intencji policjantów i pracowników policji oraz ich rodzin.

Punktualnie o godz. 13.30, rozpoczął się uroczysty apel, podczas którego wręczone zostały awanse i odznaczenia. W tym roku, na wyższe stopnie służbowe mianowanych zostało 57 funkcjonariuszy.

Wśród gości obecny był m.in. Senator Jan Maria Jackowski oraz przedstawiciel Posel RP Anny Cicholskiej a także Starosta Mławski Jerzy Rakowski, Burmistrza Miasta Mława Sławomir Kowalewski, Ks. kan. Bogdan Pawłowski

Rektor Sanktuarium Diecezjalnego Św. Antoniego w Ratowie, Przewodniczący ZW NSZZ Policjantów woj. mazowieckiego mł. insp. Dariusz Brzezicki, Prezes Stowarzyszenia „Rodzina Policyjna 1939 r.” w Łodzi Jarosław Olbrychowski, przedstawiciele lokalnego samorządu, dyrektorzy urzędów i instytucji współpracujących na co dzień z Komendą Powiatową Policji w Mławie, przedstawiciele Państwowej Uczelni Zawodowej w Ciechanowie filia w Mławie, przedstawiciele służb mundurowych.

Podczas uroczystego apelu, wręczono także medale i odznaczenia. Zgodnie z Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, medalem srebrnym „Za długoletnią służbę” odznaczony został kom.

Sławomir Śliwiński. Decyzją Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji brązową odznakę „Zasłużony Policjant” otrzymali kom. Paweł Zimolzak i asp. szt. Krzysztof Bystry. Medal i odznaki zostaną wręczone w późniejszym terminie.

Ponadto medale i odznaczenia otrzymali:

- Prezes Stowarzyszenia „Rodzina Policyjna 1939 r.” w Łodzi Jarosław Olbrychowski, w uznaniu zasług w kultywowaniu pamięci o funkcjonariuszach Policji Państwowej II RP, ofiarach Zbrodni Katyńskiej oraz przywracaniu tożsamości i odbudowie etosu służby przyznał Medal Jądrzyskiej Dunin Borkowskiej - Maleszewskiej pierwszej przewodniczącej Stowarzyszenia „Rodzina Policyjna”

Komendantowi Powiatowemu Policji w Mławie insp. Arturowi Ryfińskiemu, natomiast „Krzyż zasługi w walce z COVID-19” Przewodniczącemu NSZZ Policjantów woj. mazowieckiego mł. insp. Dariuszowi Brzezickiemu;

- Zarząd Główny NSZZ Policjantów, na wniosek Zarządu Wojewódzkiego, uhonorował Krzyżem Niepodległości I Klasy z Gwiazdą insp. Artura Ryfińskiego, Komendanta Powiatowego Policji w Mławie. „Medalem XXX-lecia NSZZ Policjantów” uhonorowano: I Zastępcę Komendanta Powiatowego Policji w Mławie kom. Roberta Górczyńskiego, Starostę Mławskiego Jerzego Rakowskiego oraz Wójta Gminy Lipowiec Kościelny Jarosława Goschorskiego.

Zarząd Wojewódzki NSZZ Policjantów woj. mazowieckiego wyróżnił również „Medalem za zasługi” Prezesa Stowarzyszenia „Rodzina Policyjna 1939 r.” w Łodzi Jarosława Olbrychowskiego;

- Burmistrz Miasta Mława Sławomir Kowalewski uhonorował medalem „Zasłużony dla Miasta Mława” nadkom. Piotra Paluszaka oraz asp. szt. Sławomira Grablewskiego.

Tuż przed rozpoczęciem głównych uroczystości, otwarta została wystawa plenerowa, poświęcona Policji 20-lecia międzywojennego oraz współczesnym funkcjonariuszom. Jak podkreślano podczas uroczystości, Policja w swojej tradycji i historii odwołuje się do czasów 20-lecia międzywojennego, a zatem do

początków. Już wtedy działały posterunki Policji w Szreńsku, Szydłowie, Wieczfnia Kościelnej i Strzegowie.

Zdjęcia z tamtych czasów można oglądać na przygotowanej przez Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej, specjalnej wystawie okolicznościowej z okazji Święta Policji. Są tam także współczesne zdjęcia, ukazujące obecną codzienną służbę. Wystawę będzie można oglądać do 26 sierpnia br. w alei głównej parku.

Przed uroczystym apelem, Komendant Powiatowy Policji w Mławie wraz z zastępcą zapalili znicze na grobie i obelisku pierwszego Komendanta Policji Państwowej w Mławie, bohatera wojennego – kom. Apoloniusza Strzeleckiego.

Asp. Aneta Prusik